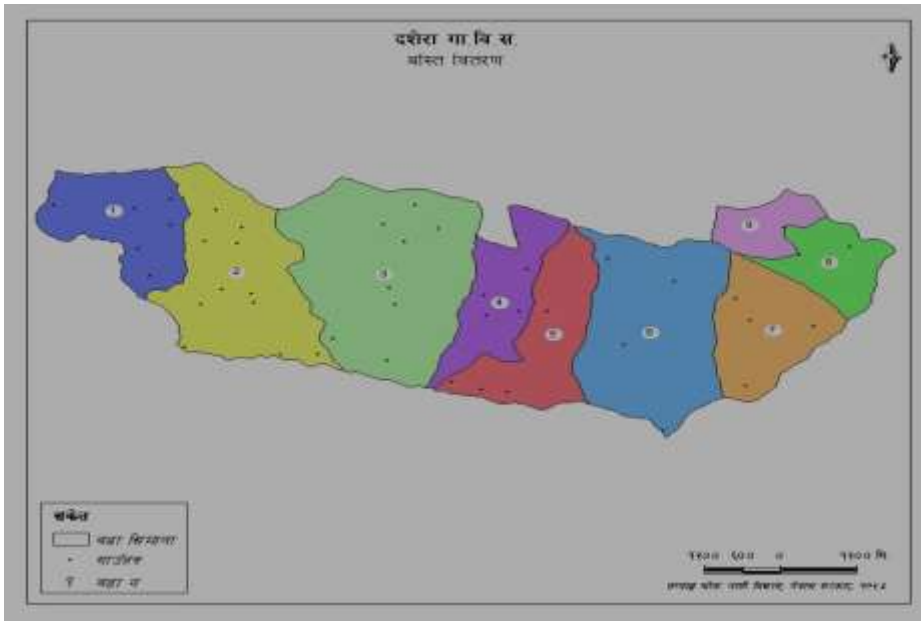

“यातायात, पूर्वाधार, शिक्षा र रोजगार,
जातीय विभेदरहित समाज दशेरा गा.वि.स.को मूल आधार”

गाउँ विकास आवधिक योजना (२०७०/२०७१-२०७२/२०७३)

दशेरा गाउँ विकास समिति जाजरकोट

आषाढ २०७०

सहकार्य एवं सहजीकरण:

जिल्ला विकास
समिति जाजरकोट

दशेरा गाउँ विकास
समिति जाजरकोट

लिङ्ग/हेल्भेटास स्वीस
इन्टरकोअपरेशन नेपाल

हिमालय युवा क्लब,
पजारु-८, जाजरकोट

सि.एफ.
एल.जी.

विषय सूची

विषय सूची	१
शुभकामना	२
प्रकाशकीय	३
१. परिचय	४
१.१ पृष्ठभूमि.....	४
१.२ दशेरा गा.वि.स.को संक्षिप्त परिचय.....	४
१.३ गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमाको उद्देश्य र विधि.....	४
१.४ गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमाको सीमा.....	५
२. गाउँ विकासका समस्या, अवसरहरु र चुनौतीहरु	५
३. गाउँ विकासका रणनीतिहरु	९
४. दीर्घकालीन सोच, विशिष्ट उद्देश्य, विषयगत उद्देश्य र सूचकहरु	१०
४.१ दीर्घकालीन सोच.....	१०
४.२ मुख्य उद्देश्य.....	१०
४.३ विशिष्ट उद्देश्यहरु.....	१०
४.४ विषयगत उद्देश्य र सूचकहरु.....	११
५. प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र र मुख्य क्रियाकलापहरु	१८
५.१. प्राथमिकता प्राप्त विषयगत क्षेत्र र प्रमुख क्रियाकलापहरु.....	१८
५.२. जलवायु तथा वातावरण.....	२४
५.३. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण एवं बाल विकास.....	२४
६. कार्यक्रमको वित्तीय श्रोत प्रक्षेपण	२४
७. गा.वि.स.को आन्तरिक श्रोत/राजश्व वृद्धिका सम्भावना तथा क्षेत्रहरु	२५
८. आवधिक योजना कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	२५
८.१ लेखापरीक्षण.....	२५
८.२ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन.....	२६
९. जिल्लाको आवधिक योजना, त्रिवर्षीय अन्तरिम योजना र सहश्राब्दी विकास लक्ष्यमा योगदान	२६
१०. जोखिम पक्ष र त्यसको न्यूनीकरण	२७
अनुसूची १: गा.वि.स.मा काम गरिरहेका विकास साभेदार निकायहरुको विवरण	२८
अनुसूची २: गाउँ विकास क्षेत्रको तथ्याङ्क विश्लेषण	२९
अनुसूची ३: गा.वि.स.को श्रोत नक्सा	३८
अनुसूची ४: सहभागीहरुको उपस्थिति र प्रतिवद्धता	४१
अनुसूची ५: दशेरा गा.वि.स.को सङ्गठन संरचना र संस्थागत सम्बन्ध	४२

नेपाल सरकार
संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय
जिल्ला विकास समितिको कार्यालय
जाजरकोट

शुभकामना

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ र नियमावली २०५६ ले प्रदान गरेको अधिकारको क्षेत्र भित्र रही स्थानीय निकायले प्रभावकारी सेवा प्रवाहको लागि योजनावद्ध विकास गर्नुपर्ने मान्यताको आधारमा गाउँ विकास समिति दशेरा जाजरकोटले “यातायात, पूर्वाधार, शिक्षा र रोजगार, विभेदरहित समाज दशेरा गा.वि.स.को मूल आधार” भन्ने नाराका साथ गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमा गरेकोमा खुशी व्यक्त गर्दै यस आवधिक योजनाले दशेरा गाउँ विकास समितिको समग्र विकासमा टेवा पुऱ्याउन सकोस् भन्ने शुभकामना व्यक्त गर्दछु। साथै यस कार्यमा प्रत्यक्ष वा परोक्ष रुपमा सहयोग पुऱ्याउने सम्पूर्ण महानुभाव एवं संघसंस्थाहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु।

धन्यवाद !

.....
(चक्रबहादुर बुढा)

स्थानीय विकास अधिकारी
जिल्ला विकास समितिको कार्यालय
जाजरकोट
मिति:

नेपाल सरकार
संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय
गाउँ विकास समितिको कार्यालय
दशेरा, जाजरकोट

प्रकाशकीय

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन एवं नियमावली अनुरूप विकेन्द्रीकृत शासन व्यवस्थामा हरेक गा.वि.स.ले गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने हुन्छ । गाउँ विकासको दीर्घकालीन सोंच, उद्देश्य र रणनीति तय गर्दै स्थानीय साधन र श्रोतहरूको अधिकतम परिचालन गरी गाउँ विकास आवधिक योजनाले समग्र विकासमा सहयोग पुऱ्याउने कुरा निश्चित छ । गाउँ विकास आवधिक योजनाले समावेशी र सहभागितात्मक प्रक्रियाबाट यस गा.वि.स.का समुदायहरूको आधारभुत आवश्यकताहरू परिपूर्ति गर्दै जाने विश्वास समेत लिइएको छ ।

यस योजना निर्माणमा सहयोग पुऱ्याउने जिल्ला विकास समिति, दशेरागाउँ विकास समिति, लिङ्ग/हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेसन नेपाल, सहजीकरणमा सहयोग गर्ने हिमालय युवा क्लब पजारु जाजरकोट र अन्य संस्थाहरूको सामूहिक प्रयासमा यो “दशेरा गाउँ विकास आवधिक योजना” तयार पारिएको छ । यस कार्यमा प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष सहयोग गर्ने सम्पूर्ण संस्था, व्यक्ति र दशेरा गाउँ विकास समितिका पदाधिकारीहरू, राजनीतिक दल, समाजसेवी, नागरिक समाज एवं समुदायलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै यस आवधिक योजनाले निर्दिष्ट गरेका क्रियाकलापहरू कार्यान्वयनमा जिल्लामा कार्यरत सम्पूर्ण सरकारी, गैरसरकारी एवं अन्य विकास साभेदार संस्थाहरू र गा.वि.स.स्थित सम्पूर्ण सरोकारवालाहरू तथा राजनीतिक दलहरूबाट पूर्ण सहयोगको अपेक्षा राख्दै यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा गाउँ विकास समितिको तर्फबाट प्रतिवद्धता समेत व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

धन्यवाद !

.....
(मानबहादुर थापा)

सचिव

गाउँ विकास समितिको कार्यालय

दशेरा, जाजरकोट

मिति:

१. परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

वि.सं. २०१३ सालदेखि नेपालमा योजनावद्ध रूपले विकासको थालनी भए तापनि स्थानीय निकायको अग्रसरतामा दीर्घकालीन सोंच बनाएर योजनावद्ध विकासको अभ्यास गर्ने परिपाटीले मूर्त रूप लिन सकेको देखिदैन। स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ र नियमावली २०५६ लागू भएपछि स्थानीय निकायहरूमा विकास निर्माण सम्बन्धी कार्यको उत्तरदायित्व र जिम्मेवारी वहन गर्नुपर्ने हुन्छ। उक्त ऐन र नियमावली अनुसार प्रत्येक गा.वि.स.ले आफ्नो गा.वि.स. क्षेत्रको विकासका लागि आवधिक र वार्षिक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने हुन्छ। हालै मात्र स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट थालनी गरिएको न्यूनतम शर्त तथा कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनमा आवधिक योजना तर्जुमा गरी वार्षिक योजना तयार गरिएको कार्यलाई कार्य सम्पादनको सूचकको रूपमा राखिएको छ। स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ को दफा ४३ (१) बमोजिम हरेक गाउँ विकास समितिले आफ्नो आवधिक योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने स्पष्ट व्यवस्था गरेको छ।

१.२ दशेरा गा.वि.स.को संक्षिप्त परिचय

जाजरकोट जिल्लाको पश्चिम क्षेत्रमा पर्ने दशेरा गाउँ विकास समिति खलङ्गा सदरमुकाम देखि १६ कोष टाढा रहेको छ। यो गाउँ विकास समिति जिल्लाको क्षेत्र नं. २ को केन्द्र विन्दु पनि हो। यस गाउँ विकास समितिको वडा नं. ३ मा कुनै बेला त्यहाँका स्थानीयवासीहरूले प्रशस्त भैंसी पाल्ने र भैंसीको दही राख्नका लागि सामुहिक दहीको शेरो (कुन्ड) बनाउने भएकाले दहीको शेरोबाट दशेरा रहन गएको हो भन्ने भनाई यस गाउँ विकास समितिका बुढापाकाहरूको रहेको छ। यस गा.वि.स.को पूर्वमा पजारु, भाप्रा र कार्कीगाउँ, पश्चिममा साल्मा र मजकोट, उत्तरमा सुवानाउली, पजारु र मजकोट र दक्षिणमा साल्मा र कार्कीगाउँ गा.वि.स.सँग जोडिएको छ। कुल जनसंख्या ७,८४१, घरधुरी १,३२८ रहेको यस गा.वि.स.मा क्षेत्री, ठकुरी, दलित, ब्राम्हण तथा अन्य जातजातिको बसोबास रहेको छ। यस गा.वि.स.को ८९.३४ प्रतिशत मानिसहरू कृषि पेशामा संलग्न छन्। ४,४९८ हेक्टर क्षेत्रफलमा फैलिएको दशेरा गा.वि.स. हावापानीको दृष्टिकोणले मानव अनुकूल देखिन्छ। यस गा.वि.स.को वार्षिक औषत तापक्रम २५°C देखि ३५°C सम्म रहेको छ। माटोको बनावट र उर्वराशक्ति हेर्दा यस गा.वि.स.मा कालो र बलौटे माटो पाइने हुँदा कृषिको लागि ज्यादै उपयुक्त देखिन्छ। प्राकृतिक श्रोतले सम्पन्न यस गा.वि.स.मा सुवागाड, साल्माखोला, लेवाखोला, गौरीखोला, फल्माखोला आदि स-साना अन्य खोलाहरू पनि रहेका छन्। प्राकृतिक रूपले हेर्दा दशेरा गा.वि.स. खास गरी अन्य गा.वि.स.को तुलनामा सङ्गत ग्रस्त नै छ।

१.३ गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमाको उद्देश्य र विधि

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ र नियमावली २०५६ ले निर्दिष्ट गरे अनुसार यो आवधिक योजना तयार गर्नुको मुख्य उद्देश्यहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- १) सम्बन्धित गा.वि.स.हरूलाई पारदर्शी, समावेशीमूलक र परिणाममुखी आवधिक योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्नमा सहयोग।
- २) स्थानीय स्तरमा विकास र निर्माण सम्बन्धी निकाय/संस्थाहरूबीच समन्वय तथा सहकार्यको प्रवर्द्धन गर्न गा.वि.स.लाई सहयोग।
- ३) विकास र निर्माणमा प्राप्त साधन र श्रोतको अधिकतम उपयोग तथा थप श्रोत र साधनहरूको खोजीमा गा.वि.स.को अग्रसरता।

गाउँ विकास आवधिक योजनाको तयारी विधि

गाउँ विकास आवधिक योजनाको निर्माण ३ चरणमा हुने गर्दछ। **तयारी चरण** अन्तर्गत सरोकारवालाबीच सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य गर्ने विषयमा छलफल, सहजकर्ताको छनौट एवं प्रशिक्षण, गा.वि.स.हरूको छनौट, सरोकारवालाहरूबीच समझदारी पत्र निर्माण गरिन्छ। **विकास चरणमा** समावेशी योजना तर्जुमा समिति गठन तथा समितिलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम, आधारभूत सुचनाहरू सङ्कलन, विश्लेषण, आवश्यकता र अवसरहरू पहिचान एवं प्राथमिकता निर्धारण गरी साङ्केतिक योजना छनौट गरी दस्तावेजको तयार गरिन्छ। **कार्यान्वयन**

चरणमा यस दस्तावेजलाई गा.वि.स. परिषद्बाट अनुमोदन गरी कार्यान्वयन गरिन्छ । योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रियालाई विशेष जोड दिइन्छ ।

१.४ गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमाको सीमा

गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमाका सीमाहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- गा.वि.स.को आवधिक योजना निर्माण गर्ने प्रक्रियामा केही सरोकारवालाहरुको उपस्थिति नभएको हुँदा कतिपय क्रियाकलापहरुमा प्राप्त दोश्रो सुचनाको आधारमा उल्लेख गरिएको छ ।
- गा.वि.स.मा कार्यरत सबै सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरुको कार्यशाला गोष्ठीमा प्रतिनिधिहरुको उपस्थिति नभएको हुँदा कार्यक्रम तथा आयोजनाको लगानी गर्ने वा कार्यान्वयन निकायको रुपमा छुट हुन सक्दछ ।
- आवधिक योजनामा साधन र श्रोतको लेखाजोखा गर्दा गा.वि.स. बाहेक अन्य निकायहरुको श्रोतको प्रक्षेपण यकिन हुन नसकेकाले अनुमानित बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- प्रक्रियागत रुपमा योजना निर्माण गर्नुपर्ने भएकोले कतिपय सुचनाहरु प्राप्त हुन नसकेकाले विगतका सुचनालाई आधार मानी योजनाहरुको छनौट गरिएको छ ।
- गा.वि.स.को क्षमताभन्दा बाहिरको जिल्ला स्तरीय वा केन्द्रीय तवरको संयोजन तथा लगानीबाट कार्यान्वयन हुने योजनाहरुको बजेट आवधिक योजनाको बजेट विवरणमा समावेश गरिएको छैन ।

२. गाउँ विकासका समस्या, अवसरहरु र चुनौतीहरु

आवधिक गाउँ विकास योजना तर्जुमाका समस्या, अवसर र चुनौतीहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्:

क्र. सं.	विषयगत क्षेत्रहरु	मुख्य समस्याहरु	अवसरहरु	चुनौतीहरु
१.	आर्थिक विकास			
१.१	कृषि	<ul style="list-style-type: none"> - सिंचाईको व्यवस्था अभाव हुनु - कृषि तालिम, उन्नत प्रविधिको तथा नयाँ बीउ, गोठेमल र जैविक विषादी तालिम तथा प्रविधिको अभाव - उन्नत जातका पशुपालन र पर्याप्त चरण एवं पोषणको अभाव - कृषि प्रसार सेवा जनताले चाहेजति नहुनु - कृषि तथा गैरकृषि उपजहरुको बजार व्यवस्थापनको अभाव - कृषि व्यवस्थित सहकारीहरुको स्थापनाको अभाव - व्यवसायिक रुपमा कृषिको विकास हुन नसक्नु 	<ul style="list-style-type: none"> - कृषि क्षेत्रको विकासमा विभिन्न संघसंस्था एवं स्थानीय निकायहरुको जोड एवं लगानीमा वृद्धि - उन्नत जातका घाँसहरु प्रवर्द्धन गर्न सकिने - चरण क्षेत्र विकास तथा विस्तार गर्न सकिने - कृषि प्रसार सेवाहरुलाई विस्तार गर्न सकिने - संयन्त्रहरु भएको - बजारमुखी उत्पादनमा कृषकहरुको अग्रसरता बढाउन सकिने - प्राङ्गारिक उत्पादनमा जोड दिन सकिने - कृषि उपजहरुको लागि बजार सञ्जालको विकास गर्न सकिने 	<ul style="list-style-type: none"> - जलवायु परिवर्तनको असर - ठूला सिंचाई आयोजनाहरु कार्यान्वयन श्रोतको कमी - कृषिमा एकीकृत अनुदान नीतिको अभाव - मौसमी बसाइँसराई - हालसम्म यातायातको अभाव - राजनीतिक अस्थिरता

क्र. सं.	विषयगत क्षेत्रहरू	मुख्य समस्याहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
१.२	गैरकृषिमा आधारित (सीप तथा रोजगारी)	<ul style="list-style-type: none"> - तालिम प्राप्त जनशक्तिले काम नपाउनु - दक्ष जनशक्तिको अभाव - बेरोजगारी, घरेलु उद्योगको स्थापना हुन नसक्नु - पर्यटकीय स्थलहरूको संरक्षण व्यवस्थापन र प्रचार-प्रसारको कमी 	<ul style="list-style-type: none"> - युवा स्व:रोजगार कोष कार्यान्वयन - दक्ष जनशक्ति उत्पादनमा सहयोग गर्ने संघसंस्थाहरूको क्रियाशीलता - स्थानीय कृषि तथा गैरकृषि जन्य कच्चा पदार्थहरूको पर्याप्त उपलब्धता - ग्रामीण पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गर्न सकिने 	<ul style="list-style-type: none"> - लगानीको लागि अनुकूल वातावरणको अभाव - सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभूति हुन नसक्नु - राजनीतिक अस्थिरता - नियमित यातायात सञ्चालनमा कमी
१.३	वन तथा वातावरण	<ul style="list-style-type: none"> - व्यापक वन फडानी हुनु - सामुदायिक र सरकारी वनको संरक्षण नहुनु। - गा.वि.स.को मुख्य व्यापारिक केन्द्र थलहमा अत्याधिक फोहर हुनु। - वन तथा गैह्रकाष्ठ वन पैदावारको दीगो सङ्कलन, संरक्षण र बजार व्यवस्थापनको अभाव - वातावरण संरक्षणका क्रियाकलापहरूको कमी (वृक्षारोपण, भू-क्षय, आगजनी) - खानेपानीका मुहानहरू सुक्दै जानु 	<ul style="list-style-type: none"> - जिल्ला वन कार्यालयको क्रियाशीलता वृद्धि - वन विकास कार्यक्रम प्रति संघसंस्था तथा स्थानीय निकायहरूको क्रियाशीलता - सरकारी वनलाई सामुदायिक वनमा हस्तान्तरण गर्न सकिने - कार्वन व्यापारमा संलग्न हुन सक्ने सम्भावना - बजार सुचना प्रवाहमा स्थानीय सञ्चार माध्यमसँग सहकार्य गर्न सकिने सम्भावना - व्यक्तिगत एवं सामुदायिक नर्सरीहरू प्रवर्द्धन गर्न सकिने - नजिक रहेको थलह बजारलाई जडिबुटी सङ्कलन गर्ने प्रमुख केन्द्रको रूपमा विकास गर्न सकिने 	<ul style="list-style-type: none"> - नीतिगत पारदर्शीता एवं कार्यान्वयनको अभाव - वन क्षेत्रको अतिक्रमण - डढेलो - माउबोटको संरक्षण नहुनु - लोपोन्मुख वन पैदावारको संरक्षण नहुनु
२.	सामाजिक विकास			
२.१	शिक्षा	<ul style="list-style-type: none"> - विद्यालय भवनको अभाव - विद्यालयमा खानेपानी तथा शौचालय नहुनु - सट्टा शिक्षक राख्ने प्रवृत्ति कायम नै हुनु - विषयगत शिक्षकहरूको अभाव - पुस्तकालय, शैक्षिक सामग्री र विज्ञान प्रयोगशालाको 	<ul style="list-style-type: none"> - शिक्षाको नीतिमा अनुगमन संयन्त्रको व्यवस्था - असल शासन क्लवहरूको प्रवर्द्धन - शिक्षा क्षेत्रको लगानीमा वृद्धि 	<ul style="list-style-type: none"> - शिक्षा नीति कार्यान्वयनमा राजनीतिक हस्तक्षेप

क्र. सं.	विषयगत क्षेत्रहरू	मुख्य समस्याहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
		<ul style="list-style-type: none"> कमी - बाल विकास केन्द्रको अभाव - बालमैत्रीपूर्ण सिकाई क्रियाकलाप नहुनु 		
२.२	स्वास्थ्य	<ul style="list-style-type: none"> - गा.वि.स.को वडा नं १, २, ७, ८ र ९ बाट स्वास्थ्य संस्था टाढा हुनु - पानीजन्य सरुवा रोगहरू - दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरूको कमी - भौतिक पूर्वाधारहरू कमी र उपकरणहरूको अपर्याप्तता - गुणस्तरीय र पर्याप्त औषधी र सामग्रीहरूको अभाव - राष्ट्रिय अभियानका कार्यक्रमहरू (भिटाभिन ए, पोलियो, हेपाटाइटिस बी र अन्य खोपहरू) को प्रभावकारी कार्यान्वयनमा कमी - व्यक्तिगत सरसफाईमा ध्यान नदिनु 	<ul style="list-style-type: none"> - स्वास्थ्य क्षेत्रमा लगानीमा वृद्धि - स्वास्थ्यकर्मीहरूको संख्या र क्षमतामा वृद्धि गर्न सकिने - गा.वि.स.को लगानीमा वृद्धि 	<ul style="list-style-type: none"> - रोगको महामारी - दक्ष स्वास्थ्यकर्मी सुगम क्षेत्रमा केन्द्रित
२.३	दलित, महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, असहाय, वृद्ध	<ul style="list-style-type: none"> - महिलाहरूको कार्यबोझ पुरुषहरूभन्दा बढि - दलित र गैरदलित तथा दलित-दलितबीच जातीय विभेद - महिला केन्द्रित कार्यक्रमहरूको अभाव र साक्षरतामा कमी - प्रजनन स्वास्थ्य र पाठेघर खस्ने समस्या - बालमैत्री सुशासन कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनको कमी - बाल क्लव गठनको अभाव - फरक क्षमता (अपाङ्ग), असहाय र वृद्ध लक्षित कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनको कमी - द्वन्द्व पीडित लक्षित कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनको कमी - पञ्जिकरण कार्यको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा कमी - स्थानीय तहमा नीतिहरूको बारेमा अनभिज्ञता 	<ul style="list-style-type: none"> - गाउँ विकास अनुदान कार्यविधि २०६७ - लैङ्गिक समानता तथा समाजिक समावेशीकरण नीति - छाउपडी रोकथाम नीति - बालमैत्री स्थानीय शासन राष्ट्रिय रणनीति - विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूको लक्षित वर्ग केन्द्रित कार्यक्रमहरू - गा.वि.स.को क्षमता विकास योजना 	<ul style="list-style-type: none"> - स्थानीय तहमा नीतिहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा अनुगमनको अभाव - स्थानीय स्तरमा कार्यरत सरोकारवालाहरूको नीतिगत जवाफदेहीता - सचिवहरूको कार्यबोझ - राजनीतिक हस्तक्षेप

क्र. सं.	विषयगत क्षेत्रहरू	मुख्य समस्याहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
२.४	सामुदायिक पूर्वाधार	<ul style="list-style-type: none"> - सामुदायिक अध्ययन केन्द्रको अभाव - तालिम हलको अभाव - तरकारी तथा जडिबुटी सङ्कलन केन्द्रको अभाव - उपभोक्ता समूह, महिला समूह, सामुदायिक संस्थाहरूको भवनको अभाव - सरकारी भवनहरूको मर्मत तथा सम्भारको अभाव - सार्वजनिक शौचालयको अभाव 	<ul style="list-style-type: none"> - विभिन्न संघसंस्था तथा निकायहरूको लगानीमा वृद्धि - सामाजिक पूँजीको निर्माण (वचत तथा क्षमता अभिवृद्धि) - गा.वि.स.मा अनुदान रकममा वृद्धि 	<ul style="list-style-type: none"> - सामुदायिक भवनहरूको संरक्षण र दीगो व्यवस्थापन - स्थानीय श्रोतहरू पूर्वाधार विकासको क्षेत्रमा बढि केन्द्रित
३. जलश्रोत विकास तथा विद्युतीकरण				
३.१	जलश्रोत विकास	<ul style="list-style-type: none"> - खानेपानीको अपर्याप्तता - खानेपानी योजनाको मर्मत सम्भार नभएको - मूल संरक्षणको अभाव - व्यक्तिगत शौचालयको कमी - सरसफाई सम्बन्धी चेतनामूलक क्रियाकलापहरूको कमी - सिंचाइ योजनाहरूको मर्मत सम्भार नहुनु - सिंचाइ सुविधाको अपर्याप्तता - प्लाष्टिक पोखरी मर्मतको अभाव - सुधारिएको पानी घट्टको अभाव 	<ul style="list-style-type: none"> - पानीका श्रोतहरूको उपलब्धता - सानो मर्मत सम्भारले धेरै लाभ दिन सक्ने - स्थानीय श्रोत साधनहरूको उपयोग गर्न सकिने - ठूलो सिंचाइका लागि केन्द्रिय योजनाको लागि पहल गर्न सकिने - स्थानीय संघसंस्था तथा सञ्चार माध्यमहरूसँग सहकार्य गर्न सकिने 	<ul style="list-style-type: none"> - जलवायु परिवर्तन - राजनीतिक अस्थिरताले निर्धारित समयभित्र कार्यक्रमको कार्यान्वयन
३.२	विद्युत	<ul style="list-style-type: none"> - विद्युत सुविधाको अभाव 	<ul style="list-style-type: none"> - नवीकरणीय उर्जा विस्तारको सम्भावना (अनुदान नीति) - लघु जलविद्युतको सम्भावना 	<ul style="list-style-type: none"> - जलवायु परिवर्तन - गा.वि.स.मा पानीको श्रोतको अभाव
३.३	सुचना एवं सञ्चार	<ul style="list-style-type: none"> - फोनको सुविधा नियमित नहुनु - सोलरमा निर्भर हुनु - राष्ट्रिय पत्रपत्रिकाहरूमा पहुँच नहुनु - इमेल इन्टरनेट सेवा सुविधाको अभाव - स्काई, नमस्ते तथा एनसेल टावरहरूको अभाव 	<ul style="list-style-type: none"> - निजी क्षेत्रका सेवा प्रदायकहरूबाट सेवा विस्तार 	<ul style="list-style-type: none"> - विद्युत आपूर्ति - यातायात
४. यातायात पूर्वाधार				
४.१	सडक तथा भोलुङ्गे पुल	<ul style="list-style-type: none"> - स्थानीय सडकहरूमा यातायात नचल्नु - जिल्लासँग जोड्ने कृषि 	<ul style="list-style-type: none"> - सरकारी तथा अन्य दातृ निकायहरूको लगानीका लागि 	<ul style="list-style-type: none"> - राजनीतिक दबाव - बदलिंदो राजनीतिक परिवेशमा दातृ

क्र. सं.	विषयगत क्षेत्रहरू	मुख्य समस्याहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
		सडकको अभाव - घोडेटो गोरेटो बाटोको सुधार नभएको - भोलुङ्गे पुलको निर्माण तथा मर्मत सम्भारमा कमी	प्राथमिकता क्षेत्र - स्थानीय श्रोत साधनहरूको उपयोग गर्न सकिने	निकायहरूको प्रथमिकता क्षेत्रमा परिवर्तन
५.	सुशासन तथा अन्य			
५.१	सुशासन	- विषयगत/क्षेत्रगत नीति तथा योजनाहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा कमी - योजनाहरूको प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने अभ्यासमा कमी - योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन प्रक्रिया समावेशी, पारदर्शीतामा कमी - विकासे सरोकार तथा साभेदार निकायहरूको जवाफदेहीतामा कमी - समुदायको सुचनाको पहुँचमा कमी - गा.वि.स.मा क्षमता विकासका क्रियाकलापहरूको कमी - गा.वि.स.बाट प्रदान गरिने सेवाहरूको प्रभावकारितामा कमी - योजना तर्जुमा प्रक्रियामा सरोकारवालाहरूबीच समन्वय र सहकार्यको कमी	- विषयगत/क्षेत्रगत नीति तथा योजनाहरू अवलम्बन गर्न सकिने - आवधिक योजनाको माध्यमबाट एकीकृत रूपमा विकास साभेदारहरूसँग सहकार्य गर्न सकिने - सामाजिक परिचालकहरूको क्षमता अभिवृद्धि र एकीकृत रूपमा परिचालन गर्न सकिने - स्थानीय सञ्जाल, क्लब तथा सञ्चार माध्यमहरूसँग सहकार्य गर्न सकिने	- विभिन्न संघसंस्थाहरूको आ-आफ्नो नीति र कार्यशैली - राजनीतिक अस्थिरता तथा दबाव
५.२	अन्य	- नयाँ खोज, अध्ययन अनुसन्धानको कमी त्यसको लागि प्रविधिको अभाव	- आम्दानीका थप श्रोतहरू पहिचान गर्न सकिने	- श्रोत (लगानी तथा विषयगत विशेषज्ञ)

३. गाउँ विकासका रणनीतिहरू

गाउँ विकास समितिले गाउँको समग्र विकासका लागि निम्न उल्लेखित रणनीतिहरू अवलम्बन गर्ने छ ।

क) कृषि, गैरकृषि, पशु विकास र वन क्षेत्रमा लगानी वृद्धि गरी स्व:रोजगारको वातावरण सिर्जनामा जोड दिइनेछ ।

ख) लक्षित समुदायको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन आधारभुत सार्वजनिक सेवामा उनीहरूको पहुँच वृद्धि गर्न जोड दिइनेछ ।

ग) दलित, महिला, बालबालिका, असहाय, अपाङ्ग र वृद्धहरू केन्द्रित विशेष कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा सञ्चालनमा जोड दिइनेछ ।

घ) सरकारी, गैर सरकारी र निजी क्षेत्रको साभेदारीमा जोड दिइनेछ ।

- ड) सिंचाई, खानेपानी र विद्युतका लागि पानीका वैकल्पिक श्रोतहरु पहिचान गरी प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ ।
- च) सुचनाको हक र पहुँचमा वृद्धि गर्न सार्वजनिक निजी क्षेत्रसँग समन्वय गरिनेछ ।
- छ) सामुदायिक पूर्वाधारका क्षेत्रलाई सर्वसुलभ बनाउन प्राप्त साधन र श्रोतको परिचालन गर्दै स्थानीय सडक निर्माण, मर्मत सम्भार र भोलुङ्गेपुल निर्माण जस्ता कार्यमा जनसहभागिता परिचालन गरिनेछ ।
- ज) गा.वि.स.को समग्र सुशासनको लागि पारदर्शीता र जवाफदेहीता सहितको समावेशी विकासको आधार सुनिश्चित गर्न लक्षित वर्गको लैङ्गिक समानता र अर्थपूर्ण सहभागितामा जोड दिइनेछ ।

४. दीर्घकालीन सोंच, विशिष्ट उद्देश्य, विषयगत उद्देश्य र सूचकहरु

४.१ दीर्घकालीन सोंच

“यातायात, पूर्वाधार, शिक्षा र रोजगार,
विभेद रहित समाज दशेरा गा.वि.स.को मूल आधार”

४.२ मुख्य उद्देश्य

समुदायको जीवनस्तरमा सुधार ल्याई गरिवी न्यूनीकरणमा सहयोग पुऱ्याउने ।

४.३ विशिष्ट उद्देश्यहरु

- क) कृषि, पशु, वन तथा घरेलु उद्योगको विकासबाट स्व:रोजगार सिर्जना गरी लक्षित समुदायको आम्दानीमा वृद्धि गराउने ।
- ख) सामाजिक समावेशीकरण, लैङ्गिक समानता, जवाफदेहीता तथा पारदर्शीता सहितको सुशासन सुनिश्चित गराउने ।
- ग) गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य, सामाजिक पूर्वाधार सहितका कार्यक्रमहरुबाट लक्षित वर्गको वर्तमान सामाजिक अवस्थामा सुधार ल्याउने ।
- घ) स्थानीय साधन र श्रोतहरु परिचालन गरी खानेपानी तथा सरसफाई, सिंचाई, विद्युत जस्ता सेवाहरुको पहुँचमा वृद्धि गराउने ।
- ड) साधन र श्रोतको परिचालन गरी स्थानीय सडक सञ्जाल निर्माण तथा बिस्तार गर्दै यातायातको पहुँचमा वृद्धि गराउने ।

४.४ विषयगत उद्देश्य र सूचकहरु

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याई	जोखिम पक्ष
१. आर्थिक विकासका क्षेत्र				
उद्देश्य: कृषि, पशु, वन तथा घरेलु उद्योगको विकासबाट स्वरोजगार सिर्जना गरी लक्षित समुदायको आम्दानीमा वृद्धि गराउने ।				
१.१ कृषिमा आधारित				
नगदेवाली प्रवर्द्धन (तरकारी, खुर्सानी, बदाम, तोरी, लसुन, अदुवा आदि वालीहरु)	तरकारी/बीउ ११० घरधुरी तरकारी २ टन नगदेवाली ९० टन इर्ष कभभम ३ टन	थप नयाँ १५० घ.धु. नगदेवाली, ताजा तरकारी तथा मसलावालीहरुमा संलग्न भएका हुनेछन् । उत्पादनमा १५ प्रतिशतले वृद्धि भएको हुनेछ । तरकारी २.५ टन नगदेवाली १०४ टन इर्ष कभभम ४ टन	जि. कृषि विकास का., संघ संस्थाहरुको प्रतिवेदन	<ul style="list-style-type: none"> राजनीतिक अस्थिरता बदलिंदो परिस्थितिमा प्राथमिकता परिवर्तन जलवायु परिवर्तन श्रोतको उपलब्धता मौसमी बसाइँसराई रोगकीराको महामारी
खाद्यान्नवाली (मकै, धान, गहुँ, कोदो)	अन्नवाली ५४३ घरधुरी धान १३० टन मकै ८८० टन गहुँ १५० टन कादो १५० टन	थप ५५० घ.धु.मा उन्नत जातको खाद्यान्न वालीहरु प्रवर्द्धन भई उत्पादनमा २० प्रतिशतले वृद्धि भएको हुनेछ । धान १५६ टन मकै १०५६ टन गहुँ १८० टन कादो १८० टन		
फलफूल (कागती, आँप, आलुबखडा, केरा, सुन्तला)	फलफूलवाली ३० घरधुरी सुन्तला १ टन कागती ३ टन स्याउ ३ टन केरा ३ टन	९० घ.धु.ले व्यावसायिक फलफूल खेती (कम्तीमा २० बोट प्रति घ.धु.) गरेका हुनेछन् । उत्पादनमा १५ प्रतिशतले वृद्धि भएको हुनेछ । सुन्तला १.२५ टन कागती ४ टन स्याउ ४ टन केरा ४ टन		
पशु/पंक्षीपालन (बाखा, भैंसी, जर्सीगाई, कुखुरा पालन आदि)	५७५ घरधुरी (परम्परागत)	२७० घ.धु.ले व्यवसायिक रुपमा उन्नत जातका पशु/पंक्षी पालन गरेका हुनेछन् ।	जि.पशु सेवा का., संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन	

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याई	जोखिम पक्ष
सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाका सामाजिक परिचालक मार्फत कृषि प्रसार सेवा	४९९ घरधुरी	गा.वि.स.भरका थप २०० घ.धु.ले १० जना स्थानीय श्रोत व्यक्ति र ४ जना सामाजिक परिचालकहरुबाट नियमित रुपमा कृषि प्रसार सेवा प्राप्त गरेका हुनेछन् र उपलब्ध सेवा गुणस्तरीय हुने छ।	जि.कृषि विकास का., जि.पशु सेवा का., सामाजिक परिचालकहरुको प्रतिवेदन	
स्थानीय श्रोत व्यक्ति/सामाजिक परिचालक विकास एवं परिचालन	१०जनास्थानीयश्रोत व्यक्ति र ४जना सामाजिकपरिचालक			
कृषि तथा गैरकृषि उपजको बजार व्यवस्थापन एवं सुचनाको पहुँच	४२३ घरधुरी	३ वटा कृषि तथा वन उपज सङ्कलन केन्द्र निर्माण भई थप १८० जना कृषकहरुले नियमित रुपमा कृषि तथा गैरकृषि उपजहरु विक्री गरेका हुनेछन्।	सङ्कलन केन्द्र र त्यसमा भएको रेकर्ड	
कृषि तथा गैरकृषि क्षेत्रमा कृषकहरुको क्षमता अभिवृद्धि र उत्पादन एवं व्यवसायिक योजना	४२३ घरधुरी	१८० जना कृषकहरुले कृषि, पशु तथा गैरकृषि उपजहरुको व्यवसायिक योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरेका हुनेछन्।	व्यवसायिक योजना, संघसंस्था-हरुको प्रतिवेदन	
कृषि तथा पशुपालन सामग्रीहरुको पहुँच (मल, वीउ, विषादी, औजार, औषधी)	१५१ घरधुरी	२ वटा एगोभेटको स्थापनाबाट थप ३०० जना कृषकहरुले नियमित रुपमा गुणस्तरीय सेवाहरु प्राप्त गरेका हुनेछन्।	एगोभेट/रेकर्ड	
गोठ सुधार, कम्पोस्ट तथा जैविक विषादी कृषि, वन तथा वातावरण समिति गठन	७८ घरधुरी	थप २५० घ.धु.मा गोठ सुधार, कम्पोस्ट तथा जैविक विषादी प्रवर्द्धन भएको हुनेछ र गा.वि.स.मा कृषि, वन तथा वातावरण समिति गठन भएको हुनेछ।	संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन	
कृषि तथा अन्य सहकारी प्रवर्द्धन	३ वटा (२०१ घ.धु.)	थप १ वटा कृषि सहकारी गठन सहित ४ वटा सहकारीहरुमा थप २०० घ.धु.हरु आवद्ध भएका हुनेछन्।	सहकारी र रेकर्डहरु	
नगदेबाली उत्पादन	९५५ क्वीन्टल	थप नगदेबाली क्षेत्रको विकास गरी १,२५० क्वीन्टल उत्पादन भएको हुनेछ।		
१.२ गैरकृषिमा आधारित सीप एवं रोजगार				
परम्परागत सीप (आरन, गहना, जुत्ता बनाउने)	३५ जना	परम्परागत सीपको संरक्षण गर्दै थप २५ जनाले रोजगारमूलक सीप विकास तालिम प्राप्त गरी मासिक रु.३ हजार थप आम्दानी गरेका हुनेछन्।	घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति,	<ul style="list-style-type: none"> राजनीतिक अस्थिरता बदलिंदो परिस्थितिमा प्राथमिकता परिवर्तन
सीप विकास (इलेक्ट्रिसियन, प्लम्बर, सिकर्मी, डकर्मी, सिलाइकटाइ, सुधारिएको चुलो, कुक)	३२ जना		संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन	
घरेलु तथा लघु उद्यम	१ वटा	थप १ कागतीको जुस बनाउने उद्योगको सम्भाव्यता अध्ययन भएको हुनेछ।	गा.वि.स.को रेकर्ड	
ग्रामीण पर्यटन/पार्क/धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वका मठ मन्दिरहरु	५ वटा	धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वका मठ मन्दिरहरुको संरक्षण भएको हुनेछ।		

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याइँ	जोखिम पक्ष
वन जन्य उद्योगहरु	१ वटा	वन जन्य उद्योगको क्षमता अभिवृद्धि भई वार्षिक रु.५०,००० आम्दानी भएको हुनेछ ।	जि.वन कार्यालय, संघसंस्था	● श्रोतको उपलब्धता
१.३ वन तथा वातावरण				
वन क्षेत्र विकास (सामुदायिक, कवुलियती वन)	२७ वटा	२७ वटा सामुदायिक/कवुलियती वनहरुको संरक्षणका र क्षमता अभिवृद्धिका साथै १० हेक्टर क्षेत्रफलमा वृक्षारोपण र ५ ठाउँमा भू-क्षय संरक्षणका कार्यहरु भएका हुनेछन् ।	जि.व.का., विभिन्न संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन, जि.वि.स.को रेकर्ड, स्थानीय रेडियो, उपाप रेकर्ड	● जलवायु परिवर्तन ● मानव जन्य प्रकोपहरु
वातावरण तथा प्रकोप व्यवस्थापन (बाढी, पहिरो, भूक्षय, आगजनी)	४५५ घरधुरी			
गैह्रकाष्ठ वन पैदावार	१९२ घरधुरी	थप २ वन नर्सरी सहित २७ सामुदायिक/कवुलियती वनहरुमा गैह्रकाष्ठ वन पैदावारहरुको दीगो व्यवस्थापन सम्बन्धी अभिमुखिकरण भएको हुनेछ ।		
२. सामाजिक विकासका क्षेत्र				
उद्देश्य: गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य, सामाजिक पूर्वाधार सहितका कार्यक्रमहरुबाट लक्षित वर्गको वर्तमान सामाजिक अवस्थामा सुधार ल्याउने ।				
२.१ शिक्षा				
विद्यालय/क्याम्पस	२४ वटा	२४ वटा विद्यालयहरुमा खानेपानी, शौचालयको व्यवस्था सहित बालमैत्री क्रियाकलापहरु सञ्चालन भएका हुनेछन् ।	जि.शिक्षा का., विद्यालयहरु, संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन	● राजनीतिक हस्तक्षेप ● श्रोतको पर्याप्तता
विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार सुधार/मर्मत (भवन, शौचालय, खानेपानी)	२४ र १ क्याम्पस			
साक्षरता प्रतिशत	५४.७ प्रतिशत	साक्षरता थप ८ प्रतिशतले वृद्धि भएको हुनेछ ।		
शिक्षक/शिक्षिका (प्रा.वि., नि.मा.वि., मा.वि., उ.मा.वि., क्याम्पस)	६० जना पि.सि.एफ छोडेर	● गुणस्तरीय शिक्षाका लागि जन ज्ञानकुञ्ज क्याम्पस र जनप्रिय उ.मा.वि.मा तथा २ वटा, मा.वि.मा ११ वटा विज्ञान प्रयोगशाला, दुई मा.वि.मा २ वटा पुस्तकालय र २४ वटा विद्यालयहरुमा अन्य आधारभुत सामग्रीहरुको व्यवस्था भएको हुनेछ । ● प्रा.वि. स्तरका १५ जना शिक्षकहरुले बालमैत्री शिक्षण सिकाई प्राप्त गरी सोही अनुसार शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप सञ्चालन गरेका हुनेछन् ।		
शैक्षिक सामग्री (कम्प्यूटर, पुस्तकालय, विज्ञान प्रयोगशाला)	ज.मा.वि.मा १ पुस्तकालय			
२.२ स्वास्थ्य				
उप-स्वास्थ्य चौकी/स्वास्थ्य चौकी/प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/क्लिनिक/प्रसुतिगृह	१ स्वास्थ्य चौकी ६ वटा गाउँ घर	● गा.वि.स.को वडा नं. २ र ८ मा उप-स्वास्थ्य चौकी स्थापना तथा वडा नं. ३ को स्वास्थ्य चौकीको स्तर वृद्धि	जि.स्वास्थ्य का., संघसंस्थाहरुको	● श्रोतको

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याइँ	जोखिम पक्ष
	क्लिनिक	भएको हुनेछ । ● गा.वि.स.का ७५ प्रतिशत मानिसहरुले सर्वसुलभ तरिकाले एकीकृत स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गरेका हुनेछन् ।	प्रतिवेदन	पर्याप्तता ● रोगको महामारी
स्वास्थ्यकर्मी (स्वास्थ्य स्वयं सेविका, ग्रा.स्वा.का., मा.शि.स्वा.का./अहेब)	६ जना स्थायी १ क्षेत्रको २ जना ४ जना जिल्ला	● ९० प्रतिशतले बाल मृत्यु दरमा कमी आएको हुनेछ । ● ८० प्रतिशत महिलाहरुले प्रजनन सेवा र शत प्रतिशत बालबालिकाहरुले सबै किसिमका खोपहरु प्राप्त गरेका हुनेछन् ।		
राष्ट्रिय अभियानका कार्यक्रमहरु (भिटमिन ए, पोलियो, हेपाटाइटिस बी, खोपहरु)	नियमित तर प्रभावकारी नभएको			
एच.आई.भी. एड्स		● प्रजनन उमेर पुगेका महिला तथा पुरुषहरुलाई चेतनामूलक सूचनाहरु प्रभाव भई वर्तमान स्थितिमा सुधार आएको हुनेछ । ● ल्याब कार्यक्रमको थप भई विस्तार भएको हुनेछ ।		
पाठेघर खस्ने समस्या	७% महिलाहरुमा पाठेघरको समस्या			
परिवार नियोजनका साधन प्रयोग	समान्य रुपमा			
२.३ दलित, महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, असहाय, वृद्ध				
दलित केन्द्रित क्रियाकलापहरु	९२ घरधुरी	थप १५१ दलित घरधुरीहरुको सशक्तीकरणका साथै श्रोतहरुको पहुँचमा वृद्धि भई आय तथा सीपमूलक क्रियाकलापहरुमा संलग्न भएका हुनेछन् ।	गा.वि.स., संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन	● राजनीतिक दबाव ● श्रोतको पर्याप्तता
महिला केन्द्रित क्रियाकलापहरु	३४२ घरधुरी	थप १८५ घरधुरीका महिलाहरुको सशक्तीकरणका साथै श्रोतहरुको पहुँचमा वृद्धि भई आय तथा सीपमूलक क्रियाकलापहरुमा संलग्न भएका हुनेछन् ।		
बालमैत्री क्रियाकलापहरु -बाल बचाऊ, बाल संरक्षण, बाल विकास र बाल सहभागिता) दलितको बालबालिका	४५५ घरधुरी (२२७५ जना) २९७	● ८० प्रतिशत बालबालिकाहरुले बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन कार्यविधि २०६८ मा उल्लेख भए अनुसारको सेवाहरु प्राप्त गरेका हुनेछन् । ● बाल-विवाहको संख्यामा कमी आएको हुनेछ । ● निकृष्ट प्रकारको बालश्रम दर घटेको हुनेछ ।		
अपाङ्ग, असहाय, वृद्ध केन्द्रित क्रियाकलापहरु	२८८ जना	● सरकारी गैरसरकारी तथा निजी संस्थाहरुको समन्वय र सहकार्यमा सामाजिक सुरक्षाका कुनै एक क्रियाकलापहरु सञ्चालन भएको हुनेछ ।	गा.वि.स., संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन	● राजनीतिक दबाव
द्वन्द्व पीडित केन्द्रित क्रियाकलापहरु (राहत वितरण)	१५ जना			

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याई	जोखिम पक्ष
घटना दर्ता (जन्म, मृत्यु, बसाईसराई, विवाह)	५४३ जना	<ul style="list-style-type: none"> सरकारबाट प्राप्त हुने सुविधाहरु प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न गा.वि.स. स्तरमा रेकर्डहरु अद्यावधिक गरिएको हुनेछ । 		<ul style="list-style-type: none"> श्रोतको पर्याप्तता
२.४ सामुदायिक पूर्वाधारहरु				
सामुदायिक/गा.वि.स. भवन वडा नं. (१, ५, ८)	३ वटा	<ul style="list-style-type: none"> गाउँ विकास समितिको उपयुक्त खालको भवन निर्माण भएको हुनेछ । थप १ वटा कृषि तथा वन जन्य उपज सङ्कलन केन्द्रको निर्माण भएको हुनेछ । बनेका २ वटा केन्द्रको मर्मत भएको हुनेछ । गा.वि.स.को वडा नं. ३ मा १ तालिम केन्द्रको निर्माण भएको हुनेछ । ९ वटा पाटी तथा चौतारी निर्माण भएका हुनेछन् । 	गा.वि.स., संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन	<ul style="list-style-type: none"> राजनीतिक दबाव श्रोतको पर्याप्तता
सामुदायिक रेडियो	छैन			
तालिम केन्द्रहरु	छैन			
वृद्धाश्रम, अपाङ्ग, असहाय पुनर्स्थापना केन्द्रहरु, पाटी, पौवा, चौतारी				
कृषि तथा गैरकृषि उपज सङ्कलन केन्द्र	३ वटा			
३. जलश्रोत विकास र विद्युतीकरण				
उद्देश्य: स्थानीय साधन र श्रोतहरु परिचालन गरी खानेपानी तथा सरसफाई, सिंचाई, विद्युत जस्ता सेवाहरुको पहुँचमा वृद्धि गराउने ।				
३.१ जलश्रोत विकास				
सुरक्षित खानेपानी (पाइप, हुङ्गेधारा, पंधेरा, आकाशेपानी सङ्कलन)	७४९ घ.घु.	थप ६ वटा खानेपानी आयोजन यस गा.वि.स.को वडा नं. २, ३, ६, ४, ९, ५ निर्माण भई ४५० घरधुरीहरुले सुरक्षित खानेपानी प्राप्त गरेका हुनेछन् । वडा नं. १, ७, ८ खानेपानी मर्मत भएको हुनेछ ।	जि.खानेपानी का., गा.वि.स., संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन	<ul style="list-style-type: none"> श्रोतको उपलब्धता ठूला योजनाहरु समयभित्र सम्पन्नको समयवाधि
सरसफाई (शौचालय निर्माण, व्यक्तिगत तथा वातावरणीय सरसफाई)	४३० घ.घु.			
चेतनामूलक कार्यक्रमहरु	३ पटक	थप ४८५ घरधुरीमा पक्की शौचालय निर्माण भई खुल्ला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा भएको हुनेछ ।		
सिंचाई (कुलो/नहर, प्लाष्टिक पोखरी)	४० योजना (३७९ घ.घु.)	वडा नं. १, २, ७, का सिंचाई कुलो र प्लाष्टिक पोखरीको निर्माण तथा मर्मत सम्भार, वडा नं १, ३, ७, ९ गरी नियमित सिंचाई सुविधा प्राप्त भई उत्पादनमा २० प्रतिशतले वृद्धि भएको हुनेछ । गा.वि.स.को वडा नं. १ मा ४ वटा सुधारिएको पानी घट्ट निर्माण गरिने ।	जि.कृषि विकास का., गा.वि.स., संघसंस्थाहरुको प्रतिवेदन	
सिञ्चित क्षेत्रफल	५०४ रो.			
सुधारिएको पानी घट्ट	छैन			

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याइँ	जोखिम पक्ष
३.२ विद्युत				
जलविद्युत/पेल्ट्रिक सेट		गा.वि.स.का वडा नं. १ र २ का ८० प्रतिशत घरधुरीले नियमित रुपमा विद्युत सेवा प्राप्त गरेका हुनेछन् । थप १२ वटा नवीकरणीय उर्जा बिस्तार भएको हुनेछ ।	जि.वि.स., गा.वि.स., संघसंस्थाको प्रतिवेदन	
नवीकरणीय उर्जा (सौर्य/वायु/गोबरग्याँस)	२५० घ.धु.			
३.३ सुचना एवं सञ्चार				
टेलिफोन/इमेल/ इन्टरनेट/मोबाइल	४५० घ.धु.	७० प्रतिशत घरधुरीहरुको स्थानीय सञ्चार माध्यमहरु एवं टेलिफोन/मोबाइल सेवामा पहुँच पुगेको हुनेछ । वडा नं. ८ र ३ थप बिस्तार भएको हुनेछ ।	गा.वि.स., दूर सञ्चार,संघसंस्था- हरुको प्रतिवेदन	
रेडियो/पत्रपत्रिका				
४. यातायात पूर्वाधार क्षेत्र				
उद्देश्य: साधन र श्रोतको परिचालन गरी स्थानीय सडक सञ्जाल निर्माण तथा बिस्तार गर्दै यातायातको पहुँचमा वृद्धि गराउने ।				
४.१ सडक तथा भोलुङ्गे पुल				
सडक (पक्की, ग्राबेल, कच्ची)	वडा नं.१, ३ कच्ची	गा.वि.स.मा रहेको वडा नं. १ र ३ मा रहेको सहायक सडकहरुको स्तरोन्नति भएको हुनेछ । गा.वि.स.को वडा नं. २, ७, ८ मा पक्की पुल २ बनेका हुनेछन् ।	सडक, गा.वि.स.को प्रतिवेदन	श्रोतको उपलब्धता
भोलुङ्गे पुल, पक्की पुल, काठेपुल	५ वटा			
५. सुशासन तथा अन्य				
उद्देश्य: सामाजिक समावेशीकरण, लैङ्गिक समानता, जवाफदेहिता तथा पारदर्शीता सहितको सुशासन सुनिश्चित गराउने ।				
५.१ सुशासन				
विषयगत/क्षेत्रगत योजनाहरु निर्माण एवं कार्यान्वयन	क्षमता विकास योजना, गा.वि.स. प्रोफाइल	भो.पु. लङ्गसिष्ट, गा.वि.स. प्रोफाइल पुनः प्रकाशन भएको हुने छ । क्षमता विकास योजना कार्यान्वयन भएको हुनेछ ।	● गा.वि.स.को वार्षिक योजना	● राजनीतिक अस्थिरता
आवधिक योजनाको नियमित अनुगमन तथा समीक्षा	छैन	हरेक कार्यक्रमहरुको सार्वजनिक सुनुवाई, समीक्षा र लेखापरीक्षण एवं प्रभावकारी अनुगमन भएको हुनेछ ।	● परिषद्को निर्णय	● श्रोतको उपलब्धता
सार्वजनिक सुनुवाई एवं लेखापरीक्षण	शुरुवात छ		● अनुगमन प्रतिवेदन	● सामाजिक सुरक्षा
स्थानीय संस्थामा लक्षित समुदायको पहुँचमा वृद्धि (सामुदायिक संस्था, सञ्जाल, क्लब, उ.स.)	सीमित मात्रामा छ	दलित, महिला एवं बालबालिकाहरुको निर्णय प्रक्रिया र कार्यकारिणी समितिमा क्रमशः २५, ३५ र ५ प्रतिशत अर्थपूर्ण सहभागिता भएको हुनेछ ।	● वैठक निर्णय	● गा.वि.स.मा

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुष्ट्याइँ	जोखिम पक्ष
स्थानीय श्रोतहरुमा लक्षित समुदायको पहुँच	प्रभावकारी छैन	गा.वि.स.को अनुदान कार्यविधि २०६७ मा उल्लेखित व्यवस्था अनुसार कम्तीमा ३५ प्रतिशत श्रोत लक्षित समुदायलाई विनियोजन भई प्रभावकारी कार्यान्वयन भएको हुनेछ ।	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन 	सचिवको उपस्थिति
क्षमता विकास योजना	छ	क्षमता विकास योजना अन्तर्गतका ८० प्रतिशत क्रियाकलापहरु प्रभावकारी कार्यान्वयन भएको हुनेछ ।		
नागरिक वडापत्र	छ	सेवाग्राहीहरुको पहुँच पुग्ने स्थानमा नागरिक वडापत्र भएको हुनेछ।		
सार्वजनिक सुनुवाई	वर्षमा १ पटक	गा.वि.स.स्तरमा सञ्चालित कार्यक्रमहरुको वर्षमा २ पटक सार्वजनिक सुनुवाई गरिनेछ ।		
५.२ अन्य				
नयाँ खोज, अध्ययन अनुसन्धान	छैन	गा.वि.स.को आयश्रोत वृद्धिका अवसरको खोजीका लागि सम्भाव्य क्षेत्रको अध्ययन अनुसन्धान भएको हुनेछ ।		

५. प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र र मुख्य क्रियाकलापहरू

५.१. प्राथमिकता प्राप्त विषयगत क्षेत्र र प्रमुख क्रियाकलापहरू

विषयगत क्षेत्र एवं साङ्केतिक क्रियाकलाप (प्राथमिकताक्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	क्रियाकलापहरूको कार्य योजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरू
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	
१. आर्थिक विकासका क्षेत्र					
१.१ कृषिमा आधारित					
नगदेबाली (ताजा तरकारी, खुर्सानी, बदाम, तोरी, लसुन, अदुवा आदि बालीहरू)	१५० घ.धु.	५०	५०	५०	कृषि वि.का., हिमालय युवा क्लब, पहाडी क्षेत्र विकास अभियान
नगदेबालीबाट समेटिने क्षेत्रफल	१५० रोपनी	५०	५०	५०	
खाद्यान्न बाली प्रवर्द्धन (धान, गहुँ, मकै, कोदो)	५५० घ.धु.	१५०	२००	२००	कृषि वि.का., गा.वि.स., हिमालय युवा क्लब
फलफूल खेती (आँप, कागती र आलुबखडा, केरा)	९० घ.धु.	३०	३०	३०	कृषि का., गा.वि.स.
वाखा, भैसी, जर्सिगाई र कुखुरा पालन	२७० घ.धु.	९०	९०	९०	पशु सेवा का., जि.वि.स., गा.वि.स.
कृषि प्रसार सेवा	२०० घ.धु.	६०	६०	८०	कृषि का., गा.वि.स., हिमालय युवा क्लब
स्थानीय श्रोत व्यक्ति/सामाजिक परिचालक विकास एवं परिचालन					
कृषि, वन तथा वातावरण समितिको क्षमता अभिवृद्धि तालिम	६ पटक	२	२	२	
कृषि तथा गैरकृषि उपजको बजार व्यवस्थापन एवं सुचनाको पहुँच	१८० जना	६०	६०	६०	कृषि का., वन का., पहाडी क्षेत्र विकास अभियान, हिमालय युवा क्लब
सङ्कलन केन्द्रमा मूल्यसूची अद्यावधिक वडा नं. १, ३, ८ मा स्थापना	३	१	१	१	
कृषि तथा गैरकृषि क्षेत्रमा कृषकहरूको क्षमता अभिवृद्धि र उत्पादन एवं व्यवसायिक योजना निर्माण	१८० जना	६०	६०	६०	जि. कृषि विकास का., हिमालय युवा क्लब, पहाडी क्षेत्र विकास अभियान
नगदेबाली उत्पादन	९०० क्वी.	३००	३००	३००	
कृषि तथा पशुपालन सामग्रीहरूको पहुँच (मल, बीउ, विषादी, औजार, औषधी)	३०० जना	१००	१००	१००	कृषि का., पशु सेवा का., पहाडी क्षेत्र विकास अभियान
एग्रोभेट स्थापना तथा तालिम वडा नं. १, ३, ८ मा	३	१	१	१	
गोठ सुधार, कम्पोष्ट तथा जैविक विषादी सम्बन्धी तालिम एवं अनुदान सहयोग	२५० घ.धु.	५०	१००	५०	कृषि का., पाँचतारा युवा क्लब
कृषि तथा अन्य सहकारी प्रवर्द्धन					कृषि का., पहाडी

विषयगत क्षेत्र एवं साङ्केतिक क्रियाकलाप (प्राथमिकताक्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	क्रियाकलापहरुको कार्य योजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरु
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	
• कृषि सहकारी दर्ता (गा.वि.स. स्तरीय)	१ वटा		१		क्षेत्र विकास अभियान
• सहकारी शिक्षा	२०० घ.धु.	५०	७५	७५	
१.२ गैरकृषिमा आधारित सीप एवं रोजगार					
सीप विकास तालिम (आरन, गहना, जुत्ता बनाउने, इलेक्ट्रिसियन, प्लम्बर, सिकर्मी, डकर्मी, सिलाईकटाई, सुधारिएको चुलो, कुक)	२५ जना	५	१०	१०	घरेलु, उपाप, रोजगार कोष, स्थानीय विकास कोष
घरेलु तथा लघु उद्यम					कृषि का., वन का., हिमालय युवा क्लब
✓ कागतीको जुस बनाउने (वडा नं. ७)	१ वटा		१		कृषि वि. का.
ग्रामीण पर्यटन/पार्क/धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वका मठ मन्दिरहरु संरक्षण (वडा नं. ४, ७, ६, १, ५, ३, २)	१५ वटा	५	५	५	जि.वि.स., गा.वि.स.
वन जन्य उद्योगहरु अध्ययन	१ पटक		१		वन का., रेञ्जपोष्ट, हिमालय युवा क्लब
१.३ वन तथा वातावरण					
वन क्षेत्र विकास (सामुदायिक, कवुलियती वन) जलवायु, वातावरण तथा प्रकोप व्यवस्थापन (बाढी, पहिरो, भू-क्षय, आगजनी)	२२ वटा वनको क्षमता विकास	५	७	१०	वन का., पशु सेवा का., भू-संरक्षण का., रेञ्जपोष्ट, पाँचतारा युवा क्लब, हिमालय युवा क्लब
✓ वृक्षारोपण	२७	९	९	९	
✓ भू-क्षय नियन्त्रण	२७	९	९	९	
गैह्रकाष्ठ वन पैदावार					
✓ नर्सरी स्थापना	३ वटा	१	१	१	वन का., जिल्ला कृषि वि. का., पहाडी क्षेत्र विकास
✓ स्थानीय श्रोत व्यक्ति परिचालन					
✓ दीगो सङ्कलन तथा व्यवस्थापन	२७ सा.व.	९	९	९	
२. सामाजिक विकासका क्षेत्र					
२.१ शिक्षा					
विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार सुधार/मर्मत (भवन, शौचालय, खानेपानी)	९ विद्यालय	३	३	३	शिक्षा का., गा.वि.स., अन्य
अनौपचारिक शिक्षा (वडा नं. १-९ सम्म)	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	
शिक्षक/शिक्षिका (प्रा.वि., नि.मा.वि., मा.वि., उ.मा.वि., क्याम्पस)	६० जना शिक्षक	२०	२०	२०	
शैक्षिक सामग्री					
✓ पुस्तकालय (वडा नं. २, ५, ८ मा.वि.)	३ वटा	१	१	१	

विषयगत क्षेत्र एवं सांज्ञितिक क्रियाकलाप (प्राथमिकताक्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	क्रियाकलापहरुको कार्य योजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरु
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	
✓ बालमैत्री शैक्षिक सामग्री	१० वटा	३	४	३	
✓ विज्ञान प्रयोगशाला (रामोदय र उ.मा.वि.)	२ वटा	१	१		
✓ कम्प्यूटर (भाग्योदय सरस्वती र वीरेन्द्र मा.वि.)	३ वटा	१	१	१	
२.२ स्वास्थ्य					
उ.स्वा.चौकी/स्वा.चौकी/प्रा.स्वास्थ्य केन्द्र/क्लिनिक/प्रसुति गृह (वडा नं. २ र ८ मा)	२ उप स्वास्थ्य चौकी भवन	१	१		स्वास्थ्य का., रेडक्रस, गा.वि.स.
✓ प्रसुति गृहको सामग्री व्यवस्थापन	१ वटा		१		
✓ तालिम, गोष्ठी	९ इभेन्ट	३	३	३	
स्वास्थ्यकर्मीको नियुक्ति (स्वास्थ्य स्वयं सेविका, ग्रा.स्वा.का., मा.शि.स्वा.का. / अहेब)	२ जना	१	१	निरन्तर	
राष्ट्रिय अभियानका कार्यक्रमहरुमा पहुँच (भिटमिन ए, पोलियो, हेपाटाइटिस बी, खोपहरु)	सबै बालबालिका	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	
एच.आई.भी. एड्स तथा प्रजनन शिक्षा सम्बन्धी अभिमुखीकरण (९ विद्यालयमा)	१८ पटक	६ पटक	६ पटक	६ पटक	
पाठेघर खस्ने समस्या सम्बन्धी अभिमुखीकरण गोष्ठी	२७	९	९	९	विद्यालय, स्वास्थ्य का., महिला विकास
छाउपडी सचेतना अभियान	९ पटक	३	३	३	
परिवार नियोजनका सुचना, अभिमुखीकरण, शिविर	सबै क्षेत्र	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	गा.वि.स., स्वास्थ्य का.
२.३ दलित, महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, असहाय, वृद्ध					
दलित केन्द्रित क्रियाकलापहरु					
✓ सीपमूलक तालिम (सिकर्मी, डकर्मी, जुत्ता सिलाई, कपडा सिलाई, आरन सुधार, घडी रेडियो मर्मत आदि)	३० पटक	१०	१०	१०	जि.वि.स., गा.वि.स., अन्य संस्थाहरु
✓ दलित सशक्तीकरण तालिम	१० पटक	३	४	३	
✓ आयआर्जन कार्यक्रममा सहयोग (व्यवसायिक तरकारी खेती, कुखुरा पालन, पसल, बाखा पालन)	१५० घ.धु.	५०	५०	५०	
महिला केन्द्रित क्रियाकलापहरु					
✓ सीप तथा आयमूलक तालिम (सिलाईकटाई, गुन्द्री बुनाई, होजियारी, बाँसको च्याक बनाई)	९वटा	३	३	३	महिला तथा बालबालिका का., जि.वि.स., गा.वि.स.
✓ सशक्तीकरण कार्यक्रममा सहयोग	१५ पटक	५	५	५	
✓ लैङ्गिक समानता र सामाजिक	११ वटा	३	४	४	

विषयगत क्षेत्र एवं सांज्ञिक क्रियाकलाप (प्राथमिकताक्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	क्रियाकलापहरुको कार्य योजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरु
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	
समावेशीकरण तालिम					
✓ आयआर्जन कार्यक्रममा सहयोग	९०	३०	३०	३०	
बालबालिका केन्द्रित क्रियाकलापहरु					महिला तथा बालबालिका का., शिक्षा का., जि.वि.स., गा.वि.स.
✓ चेतनामुलक क्रियाकलापहरु (जस्तै: तालिम, अन्तर्क्रिया, नीतिगत अभिमुखिकरण आदि)	१५०० जना	५००	५००	५००	
✓ बालबचाऊ क्रियाकलापहरु (स्तनपान, खोप, भिटामिन ए, सुरक्षित सुत्केरी, पोषण आदि)	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	
✓ बाल संरक्षण क्रियाकलापहरु (जन्म दर्ता आदि)	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	
✓ बाल विवाह घटाउने	८० प्रतिशत	३०%	२५%	२५%	
✓ बालश्रम घटाउने	८० प्रतिशत	२५%	३०%	२५%	
✓ दुरव्यवहार	८० प्रतिशत	२५%	२५%	३०%	
✓ बाल विकास क्रियाकलापहरु (खेलकुद आदि)	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	
✓ बालशिक्षा	सबैलाई	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	
✓ बाल सुलभ शौचालय	१५ वटा	५	५	५	
✓ बाल सहभागिता क्रियाकलापहरु (बाल कार्यक्रम, बाल आवाज आदि)	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	
✓ बाल क्लब, समूह गठन	४वटा	२	१	१	
अपाङ्ग, असहाय, वृद्ध केन्द्रित क्रियाकलापहरु					महिला तथा बालबालिका का., जि.वि.स., गा.वि.स., अन्य संस्थाहरु
सामाजिक सुरक्षा भत्ता					
✓ एकल महिला	२५६ जना	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	
✓ अपाङ्ग/फरक क्षमता भएका	१५२ जना	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	
✓ वृद्ध	१३१ जना	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	
✓ सीप तथा आयमुलक सहयोग कार्यक्रम	९० जना	३०	३०	३०	
द्वन्द्व पीडित केन्द्रित क्रियाकलापहरु					
✓ पुनर्स्थापना र पुनर्मिलन क्रियाकलापहरु	३ पटक	१	१	१	शान्ति समिति, गा.वि.स.
घटना दर्ता सम्बन्धी सचेतीकरण क्रियाकलाप (जन्म, मृत्यु, बसाईसराई, विवाह)	३ पटक	१	१	१	गा.वि.स., वडा नागरिक मञ्च
२.४ सामुदायिक पूर्वाधारहरु					
सामुदायिक/गा.वि.स. भवन निर्माण वडा नं. १, ५, ९	३ वटा	१	१	१	जि.वि.स., गा.वि.स.
सामुदायिक रेडियो					
तालिम केन्द्रहरु (वडा नं. ३ मा)	१ वटा		१		गा.वि.स., जि.वि.स.
वृद्धाश्रम, अपाङ्ग, असहाय पुनर्स्थापना केन्द्रहरु, पाटी, पौवा, चौतारी	९वटा	३	३	३	
कृषि तथा गैरकृषि उपज सङ्कलन केन्द्र	३ वटा	१	१	१	कृषि का.,

विषयगत क्षेत्र एवं साङ्केतिक क्रियाकलाप (प्राथमिकताक्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	क्रियाकलापहरुको कार्य योजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरु
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	
निर्माण					गा.वि.स., केयर नेपाल, महिला विकास., एच.आर.डि.सी., एच.वाइ.सी.
३. जलश्रोत विकास र विद्युतीकरण					
३.१ जलश्रोत विकास					
सुरक्षित खानेपानी योजना निर्माण (पाइप, ढुङ्गेधारा, पँधेरा, आकाशे पानी सङ्कलन)	६ योजना	२	२	२	खानेपानी का., सामुदायिक खानेपानी, गा.वि.स.
✓ नयाँ योजनाबाट लाभान्वित घरधुरी वडा नं. २, ३, ६, ४, ९, ५	४५० घ.धु.	१५०	१५०	१५०	
खानेपानी योजना मर्मत सम्भार वडा नं. १, ७, ८	३ योजना	१	१	१	
सरसफाई सम्बन्धी चेतनामूलक कार्यक्रमहरु (शौचालय निर्माण, व्यक्तिगत तथा वातावरणीय सरसफाई)	४८५ घ.धु.	१६०	१६०	१६५	खानेपानी का., गा.वि.स.
सिंचाई योजना निर्माण (कुलो/नहर, प्लाष्टिक पोखरी)	२७ योजना	९	९	९	खानेपानी का., गा.वि.स.
✓ नयाँ योजनाबाट लाभान्वित	१२० घ.धु.	३५	५०	३५	
✓ नयाँ योजनाबाट सिंचित क्षेत्रफल	२०० रो.	५०	१००	५०	
सिंचाई योजना मर्मत सम्भार वडा नं. १, ७, ९, ३	४ योजना	१	१	२	हिमालय युवा क्लब, गा.वि.स. र पहाडी
सुधारिएको पानी घट्ट	१८ वटा	६	६	६	गा.वि.स., जि.वि.स.
३.२ विद्युत					
पेट्रिक सेट/लघु जलविद्युत योजनाको सम्भाव्यता अध्ययन वडा नं.१, ४ र ५	३ वटा	१	१	१	गा.वि.स., सुन्दर नेपाल र जि.वि.स.
नविकरणीय उर्जा विस्तार (सौर्य/वायु/गोबर ग्याँस)	१२ घ.धु.	४	४	४	
३.३ सूचना एवं सञ्चार					
टेलिफोन/इमेल/ इन्टरनेट/मोबाइल विस्तार वडा नं. ३, ८	२ वटा		१	१	नेपाल टेलिकम, एनसेल, हेलो नेपाल, मेरो मोबाइल
रेडियो/पत्रपत्रिका					
४. यातायात पूर्वाधार क्षेत्र					
४.१ सडक तथा भोलुङ्गे पुल					
सडक नयाँ निर्माण (कच्ची) मनघाट गाड लाग्ने चिउरा वैस्यानी तलछानी सिद्धडाँडा मुस्यार्डपोखरी चाग्लेपाखा	२५ कि. मी.	८	८	९	जि.वि.स., गा.वि.स., संस्थाहरु
सडक मर्मत	२ कि. मी.	१	१		

विषयगत क्षेत्र एवं साङ्केतिक क्रियाकलाप (प्राथमिकताक्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	क्रियाकलापहरूको कार्य योजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरू
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	
भोलुङ्गे पुल, पक्की पुल, तुइन (बडा नं. २ र ८, ६)	२ योजना		१	१	
५. सुशासन तथा अन्य					
५.१ सुशासन					
विषयगत/क्षेत्रगत योजनाहरू निर्माण एवं कार्यान्वयन					गा.वि.स., प्रो पब्लिक, एच.आर.डि.सी., एच.वाई.सी.
✓ जलउपयोग गुर्योजना तयार	१ पटक	१			गा.वि.स.
✓ गा.वि.स.को आवधिक योजना समीक्षा	३ पटक	१	१	१	गा.वि.स.
✓ कृषि, वन तथा वातावरण समितिबाट प्रक्रियाहरूको कार्यान्वयन (कार्य योजना निर्माण, क्षमता अभिवृद्धि, माग सङ्कलन, विश्लेषण, स्वीकृत, श्रोत व्यक्ति परिचालन, भुक्तानी, अनुगमन, मूल्याङ्कन)	गा.वि.स. भर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	कृषि, वन तथा वातावरण समिति, गा.वि.स.
आवधिक योजनाको नियमित अनुगमन तथा समीक्षा	३ पटक	१	१	१	गा.वि.स.
गा.वि.स. तहमा सार्वजनिक सुनुवाई	३ पटक	१	१	१	
गा.वि.स. तहमा सार्वजनिक समीक्षा तथा लेखापरीक्षण	३ पटक	१	१	१	
लक्षित समुदाय (महिला, दलित, बालबालिका) को स्थानीय संस्थाहरू (सामुदायिक संस्था, सञ्जाल, क्लब, उपभोक्ता समिति) मा पहुँच वृद्धि	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	गा.वि.स.
स्थानीय श्रोतहरूमा लक्षित समुदायको पहुँच (कम्तीमा)	३ पटक	१	१	१	
● दलित, अपाङ्ग, जेष्ठ नागरिक, असहाय, आदिवासी जनजाति, पिछडा वर्ग	३० प्रतिशत	१०	१०	१०	
● महिला	३० प्रतिशत	१०	१०	१०	
● बालबालिका	३० प्रतिशत	१०	१०	१०	
क्षमता विकास योजनाको समीक्षा	३ पटक	१	१	१	
नागरिक वडा पत्रको स्थापना	३ वटा	१	१	१	
गा.वि.स.को आवधिक योजना अर्न्तगतका कार्यक्रमहरूको ब्रोशर प्रकाशन र सार्वजनिकीकरण	१ पटक	१			
५.२ अन्य					
नयाँ खोज, अध्ययन अनुसन्धान	१ पटक		१		गा.वि.स.

५.२. जलवायु तथा वातावरण

जलवायु परिवर्तन र यसका असरहरूलाई न्यूनीकरण गर्नका लागि दशेरा गाउँ विकास समितिले देहाय बमोजिमका कार्यनीतिहरू अवलम्बन गर्ने छ ।

- मानव जन्य प्रकोपहरू न्यूनीकरण गर्न सञ्चार माध्यमबाट चेतनामुलक क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने ।
- वन विनास, भू-क्षयलाई रोकथाम गर्न वृक्षारोपण कार्यक्रमलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गर्ने ।
- वन संरक्षण गर्ने सम्बन्धी नीतिहरू कार्यान्वयन गर्न गराउनको लागि पहल गर्ने ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापन गरी आगामी तीन वर्षभित्र गा.वि.स.लाई खुल्ला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा गर्ने ।
- खानेपानीका मुहानहरू संरक्षण गर्ने क्रियाकलापहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने तथा पानीका वैकल्पिक श्रोतहरू पहिचान एवं प्रयोग गर्ने ।
- वैकल्पिक उर्जाको पहुँचमा वृद्धि गर्न विशेष पहल गर्ने ।
- जैविक तथा दीगो भू-व्यवस्थापन प्रविधिमा आधारित कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्ने खालका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने ।
- स्थानीय सडकहरू निर्माण गर्दा स्थानीय हरित सडकको अवधारणा अनुसार निर्माण गर्ने, ठूला औजार, उपकरण र विष्फोटक पदार्थहरू प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्ने ।

५.३. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण एवं बाल विकास

गाउँ विकास समितिले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण एवं बाल विकास सम्बन्धी नीतिहरूलाई व्यवहारिक कार्यान्वयनमा ल्याउनका लागि तपसिल बमोजिमका कार्य नीतिहरू अवलम्बन गर्ने छ ।

- लैङ्गिक समानता सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने ।
- गा.वि.स. स्तरमा लैङ्गिक बजेट र यसको लेखापरीक्षण गर्ने परिपाटीको थालनी गर्ने ।
- महिला समूहहरूलाई विकासको मूलधारमा समाहित गर्ने खालका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने र निर्णय प्रक्रियामा महिलाहरूको अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।
- एकल महिला, असहाय, अपाङ्ग, दलित एवं पिछडा वर्गहरूको क्षमता वृद्धिका लागि नीतिगत व्यवस्थालाई प्रभावकारी कार्यान्वयन र अनुगमन गर्ने ।
- दलित तथा बालबालिकाहरूको निर्णय प्रक्रियामा सक्रिय सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।
- बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यविधि २०६८ लाई प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि गा.वि.स.मा कार्यरत संघसंस्थाहरूमा अभिमुखीकरण गर्ने, गराउने ।

६. कार्यक्रमको वित्तीय श्रोत प्रक्षेपण

गा.वि.स.को आवधिक योजनाले लक्षित गरेका क्रियाकलापहरू सञ्चालनको लागि तपसिल बमोजिमको बजेट प्रक्षेपण गरिएको छ ।

विवरण	आर्थिक वर्ष र बजेट (रु. हजारमा)			जम्मा बजेट
	२०७०/०७१	२०७१/०७२	२०७२/०७३	
क) गा.वि.स.को आन्तरिक श्रोतबाट				
१. ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा कर	८	१०	१२	३०
२. मालपोत कर	६५	६५	६५	१९५
३. सिफारिस तथा पञ्जिकरण कर	५	७	१०	२२
४. वन तथा जडिबुटी निकासी कर	१०	१५	१८	४३
५. व्यवसाय सञ्चालन कर	३	५	७	१५
६. अन्य				
जम्मा	९१	१०२	११२	३०५
ख) गा.वि.स.को बाह्य श्रोतबाट				

अनुदान	३०,००	३०,००	३०,००	९०,००
ग) गा.वि.स.मा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरुको सहयोग	८,३४,२०	८,३४,२०	८,३४,२०	२५,०२,६०
जम्मा	८,३४,२०	८,३४,२०	८,३४,२०	२५,०२,६०
कुल जम्मा	८,६४,१९	८,६४,२२	८,६४,३२	२५,९५,६५

७. गा.वि.स.को आन्तरिक श्रोत/राजश्व वृद्धिका सम्भावना तथा क्षेत्रहरु

गा.वि.स.को दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्यहरु हाँसिल गर्न गा.वि.स.को आफ्नै साधन र श्रोत अपरिहार्य हुन्छ । वाह्य श्रोत माथिको निर्भरताले गा.वि.स.ले निर्दिष्ट गरेका उद्देश्यहरु पूर्ति गर्न सक्दैन । दीर्घकालीन रुपमा राजश्व वृद्धिका लागि यस गा.वि.स.भित्र निम्न सम्भावनाहरु देखिन्छ ।

- पश्चिम क्षेत्रकै प्रशासनिक निकायका रुपमा गा.वि.स.लाई विकास गर्न सकिने ।
- गा.वि.स. भरी रिङ्गरोड बनाउन सकिने ।
- ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा करलाई व्यवस्थित गर्ने ।
- फलफूल र नगदेवालीको पकेट क्षेत्रका रुपमा घोषणा गर्ने सकिने ।

८. आवधिक योजना कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

आवधिक योजनाको दस्तावेज तयार भए पश्चात यसलाई तुरुन्त कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । यो दस्तावेजलाई गाउँ विकास समितिको एकीकृत योजना समिति र परिषद्मा समेत पेश गरी अनुमोदन गरिनेछ । यो दस्तावेज कार्यान्वयनको मुख्य जिम्मेवार निकाय दशेरा गाउँ विकास समिति नै हुने हुँदा यस गा.वि.स.मा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी एवं अन्य विकास साभेदारहरुसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । आवधिक योजना कार्यान्वयन गर्दा देखापर्ने समस्याहरु एवं विवादहरु आपसी छलफलबाट टुङ्गो लगाइने छ । हरेक वर्ष आवधिक योजनामा उल्लेखित क्रियाकलापहरु गाउँ विकास समितिको वार्षिक योजनामा ल्याई कार्यान्वयन गरिनेछ । साथै हरेक वर्ष आवधिक एवं वार्षिक योजनाको समीक्षा समेत गरिनेछ ।

८.१ लेखापरीक्षण

क) सार्वजनिक सुनुवाई, समीक्षा एवं लेखापरीक्षण

गाउँ विकास समितिको आवधिक एवं वार्षिक क्रियाकलापहरुको सुचना एवं जानकारी गा.वि.स.भित्र र यससँग सरोकार राख्ने विभिन्न संघसंस्था, समुदायलाई सर्वसुलभ रुपमा उपलब्ध गराइने छ । यसैगरी गा.वि.स.मा बसोबास गर्ने समुदायलाई माथि उल्लेखित सुचनाहरुको पहुँच र गा.वि.स. र सेवा प्रदायकहरुबाट प्रदान गरिने सेवाको प्रभावकारिता सुनिश्चित गर्न हरेक वर्ष सार्वजनिक सुनुवाई, समीक्षा तथा कार्यक्रमहरुको सार्वजनिक लेखापरीक्षण समेत गरिनेछ ।

ख) लैङ्गिक लेखापरीक्षण

महिला र पुरुषबीचको भूमिका, सम्बन्ध, स्तर, स्थान, अवसर आदिको लेखाजोखा र महिला पुरुषबीचको समानता कायम गर्नको लागि तय गरिएको कार्यक्रम र बजेटको विश्लेषण गरी लैङ्गिक र सामाजिक समानताको उद्देश्यहरु के-कति हाँसिल भएका छन् भन्ने कुराको यकिन समेत गरिनेछ । यस अन्तर्गत गा.वि.स.भित्र सञ्चालन हुने हरेक क्रियाकलापहरुमा लैङ्गिक समानता सम्बन्धी क्रियाकलापहरु र यससँग सम्बन्धित बजेटको लेखाजोखा र विश्लेषण समेत गरिनेछ ।

८.२ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

गाउँ विकास समिति र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरुबाट गाउँ विकास समितिभित्र सञ्चालन हुने हरेक क्रियाकलापहरुलाई प्रभावकारी, पारदर्शी र जवाफदेही तरिकाले कार्यान्वयन भए नभएको यकिन गरी राय, सल्लाह, सुझाव दिन नीतिगत व्यवस्था भए अनुसार तपसिल बमोजिमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समिति हुनेछ। यस समितिको भूमिका एवं जिम्मेवारी गाउँ विकास समिति अनुदान सञ्चालन कार्यविधि, २०६७ को भाग ६ दफा २९ मा व्यवस्था भए अनुसार हुनेछ। यस समितिले गाउँ विकास समितिको आवधिक योजना तथा वार्षिक योजनाले लक्षित गरेका क्रियाकलापहरु कार्यान्वयन भए-नभएको समेत अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने छ। अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ।

(क) गा.वि.स.को अध्यक्ष वा अध्यक्षको काम गर्न तोकिएको पदाधिकारी	- संयोजक
(ख) वडा नागरिक मञ्चबाट कम्तीमा १ जना महिला सहित २ जना	- सदस्य
(ग) गा.वि.स.ले तोकेको विषयगत इलाका/गाउँ स्तरको कार्यालयको प्रमुख १	- सदस्य
(घ) प्राविधिक कर्मचारी (उपलब्ध भएसम्म) १	- सदस्य
(ङ) गाउँ विकास समितिको सचिव वा निजले तोकेको व्यक्ति १	- सदस्य
- (गा.वि.स. सचिव र संयोजक एउटै व्यक्ति भएमा)

९. जिल्लाको आवधिक योजना, त्रिवर्षीय अन्तरिम योजना र सहश्राब्दी विकास लक्ष्यमा योगदान

यस गा.वि.स.को आवधिक योजनाको अन्तर सम्बन्ध जिल्ला विकास समितिको आवधिक योजनासँग रहेको छ। गा.वि.स.भित्र सञ्चालन गर्न सकिने ठूला आयोजनाहरु गा.वि.स.मा उपलब्ध हुने साधन र श्रोतले नपुग्ने हुँदा जिल्ला एवं राष्ट्रिय योजनाको रूपमा लिइएको छ। जिल्लाको आवधिक योजनाको रणनीति अनुसार एवं प्राथमिकताका क्षेत्र अनुसार नै यस गाउँ विकास समितिको आवधिक योजना तयार गरिएको छ। यस आवधिक योजनाले कृषि, वन, व्यापार र पूर्वाधारलाई विशेष जोड दिँदै सुशासनको माध्यमबाट समुन्नत गाउँ विकास गर्ने परिकल्पना गरेको छ।

यसैगरी त्रिवर्षीय अन्तरिम योजना २०६८/०६९- ०७०/०७१ को सुशासन कार्यनीति अनुसार निम्न विषय र क्षेत्रमा योगदान गर्दछ।

- शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशु र अन्य सेवा प्रदायक स्थानीय स्तरका संस्थाहरूसँग समन्वय गरी सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा स्थानीय निकायको संलग्नता बढाउने।
- सार्वजनिक सेवाको प्राप्तिलाई सुनिश्चित बनाउन सेवा प्रवाहको अनुगमनको व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउने।
- सेवा प्रवाहको प्रक्रियालाई पारदर्शी, स्पष्ट र विधिबद्ध बनाउन सेवा प्रवाहमा कार्यविधि र योजनाहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने।
- सबै वर्ग, क्षेत्रका महिलाहरुको सामाजिक, आर्थिक तथा राजनीतिक सशक्तीकरण गर्दै दिगो शान्ति र विकासमा लक्षित वर्गको पहुँचलाई सशक्त बनाउने जस्ता कार्यनीतिमा यस आवधिक योजनाले योगदान पुऱ्याउनेछ।

यस आवधिक योजनाले सहश्राब्दी विकास लक्ष्य हासिल गर्ने क्रममा कृषि क्षेत्रलाई बढी महत्व दिएको हुँदा यसबाट स्व:रोजगारमा वृद्धि गर्ने, भोकमरी घटाउने कार्यमा योगदान गर्दछ। त्यसैगरी आवधिक योजनाले समावेशी विकास, लैङ्गिक समानता र सशक्तीकरणमा जोड दिइएको छ। लैङ्गिक समता अभिवृद्धि, बाल शिक्षा, सुरक्षित मातृत्व, एच.आई.भी. एड्स जस्ता चेतनामुलक क्रियाकलापहरुलाई आवधिक योजनाले विशेष जोड दिएको छ। त्यसैगरी जलवायु परिवर्तन र यसको प्रभावलाई न्यून गर्ने क्रियाकलापहरु जस्तै: वन विकास, वन

संरक्षण, भू-क्षय नियन्त्रण, पानीको मुहान संरक्षण एवं मानव जन्य प्रकोप नियन्त्रण गर्ने क्रियाकलापहरु आवधिक योजनामा समावेश भएका छन् । सुरक्षित खानेपानी र सरसफाईका क्रियाकलापहरुलाई आवधिक योजनाले विशेष प्राथमिकतामा राखेको छ ।

१०. जोखिम पक्ष र त्यसको न्यूनीकरण

आवधिक योजना कार्यान्वयनमा हुन सक्ने जोखिम र त्यसको न्यूनीकरण कार्यनीति तल उल्लेखित गरिएको छ ।

जोखिम पक्ष	न्यूनीकरणका कार्यनीति
१. नेपाल राजनैतिक रुपमा संघीय प्रणालीमा अगाडि बढिरहेको परिवेशमा गाउँ विकास समितिको संरचना हुने या नहुने वा फेरबदल हुन सक्ने ।	१. वडा वा बस्ती स्तरमा पहिचान भएका आवश्यकता र अवसरहरुलाई नयाँ बन्ने संरचनाले सम्बोधन गर्न सक्ने ।
२. आवधिक योजना निर्माण गर्दा केही सरोकारवालाहरुको अनुपस्थितिले यस योजनाको कार्यान्वयनमा कमी आउन सक्ने ।	२. आवधिक योजनाको ब्रोशर तयार गरी समयमै सुसूचित गर्नुका साथै सोको कार्यान्वयनका लागि नीतिगत पहल गर्ने ।
३. गाउँ विकास समितिमा सीमित मानव श्रोतको कारणले यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा अनुगमनमा कमी हुन सक्ने ।	३. गाउँ विकास समितिको क्षमता विकास योजनालाई विशेष प्राथमिकता दिई कार्यान्वयनमा ल्याउने ।
४. राजनीतिक दलहरुको आ-आफ्नै अनुकूलका कार्यक्रम मात्र कार्यान्वयन गर्ने परिपाटीले साधन र श्रोतको तोडमोड हुन सक्ने ।	४. राजनीतिक दलहरुको र यससँग सरोकारवाला निकायहरुको प्रतिबद्धता सुनिश्चित गराउने ।
५. गा.वि.स.मा काम गर्ने सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरुको श्रोत र सहयोग गर्ने प्राथमिकता क्षेत्र परिवर्तन हुन सक्ने ।	५. गा.वि.स.को आन्तरिक वृद्धि गर्नुका साथै गा.वि.स.को आवश्यकताको आधारमा लगानी गर्न पहल गर्ने ।
६. जलवायु परिवर्तन र यसको असर	६. योजना तर्जुमा गर्दा वातावरण अनुकूलका उपायहरु अवलम्बन गर्नुका साथै असरलाई न्यूनीकरण गर्न स्थानीय स्तरमा उपलब्ध श्रोत साधनको न्यायोचित उपयोग गर्ने ।

अनुसूची १: गा.वि.स.मा काम गरिरहेका विकास साभेदार निकायहरुको विवरण

कार्यक्रमको क्षेत्र	कार्यक्रम गर्ने निकाय/संस्था	वार्षिक बजेट (रु. हजारमा)	स्थान/ वडा	लाभान्वित घरधुरी	मुख्य क्रियाकलापहरु	सहयोगी निकाय
१. आर्थिक विकास कृषि	जि. कृषि विकास कार्यालय	११५	१-९	३७०	बिउ, मल, बिरुवा वितरण र तालिम	एस.एस.एम.पी.
	हिमालय युवा क्लब	३९५	१-९	११५	गोठेमल सुधार र उत्पादन	एस.एस.एम.पी.
	पहाडी क्षेत्र विकास अभियान	५,०००	१-९	३४४	आय आर्जन	गरिवी निवारण कोष
वन	जि.वन कार्यालय	३००	१-९	४००	वन विकास, जडिबुटी बजारीकरण	लिङ्ग/हेल्भेटास
पशु	जि.पशु सेवा कार्यालय	२००	१-९	५००	उन्नत गाई वितरण, नश्ल सुधार, वधशाला, डेरी र उन्नत घाँस प्रवर्द्धन	
२. सामाजिक विकास शिक्षा	जि.शिक्षा कार्यालय	३,२००	१-९	७००	बाल विकास, भौतिक पूर्वाधार, पोषण,	यूनिसेफ, विश्व खाद्य कार्यक्रम
स्वास्थ्य	ग्रामीण समाज नेपाल	१५०	१-९	१८९	सुरक्षित मातृत्व, तालिम, चेतनामुलक कार्यहरु	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	४००	१-९	२३४	स्वास्थ्यका नियमित कार्यहरु	
लक्षित समुदाय	महिला तथा बाल विकास कार्यालय	३००	१-९	२५०	बाल संरक्षण, महिला सशक्तीकरण	नेपाल सरकार, यूनिसेफ
३. जलश्रोत विकास र विद्युतीकरण (खानेपानी, सिंचाई, विद्युत)						
खानेपानी						
सिंचाई						
४. ग्रामीण यातायात पूर्वाधार						
सडक	जिल्ला विकास समिति	३,०००	७, ८, ९	४३०	सडक निर्माण	नेपाल सरकार
५. सुशासन तथा अन्य	जि.वि.स. (एल.जि.सि.डि.पी.)	२००	१-९	५००	गा.वि.स.को क्षमता विकास र सामाजिक परिचालन	बहुदातृ निकाय
	ग्रामीण समाज नेपाल	१५०	१-९	४५५	लक्षित वर्गको सहभागिता तथा पारदर्शीता	LGAF
जम्मा		१३,८१०		४,७८७		

अनुसूची २: गाउँ विकास क्षेत्रको तथ्याङ्क विश्लेषण

जिल्ला: जाजरकोट

गाउँ विकास समिति: दशेरा

१. जनसंख्या विवरण

गा.वि.स.को घरधुरी विवरण:

जम्मा घरधुरी संख्या: १,३२८

जनसंख्या: ७,८४१

विवरण		संख्या	प्रतिशत	सुचनाको श्रोत
दलित	घरधुरी संख्या	५०५	३८.०३	गा.वि.स. पार्श्वचित्र
	जनसंख्या	२,५४५	३२.४५	
जनजाति	घरधुरी संख्या	०	०	
	जनसंख्या	०	०	
ब्राम्हण	घरधुरी संख्या	४०	३.०१	
	जनसंख्या	२३१	२.९४	
क्षेत्री/ठकुरी	घरधुरी संख्या	७८३	५८.९६	
	जनसंख्या	५,०६५	६४.५९	
अन्य (अल्प संख्यक)	घरधुरी संख्या			
	जनसंख्या			
जम्मा जनसंख्या		७,८४१	१००	
जम्मा घरधुरी		१,३२८	१००	

उमेर समूह

विवरण (वर्ष)	जनसंख्या	प्रतिशत	सुचनाको श्रोत
० देखि ५ उमेर समूहको	१,३३०	१६.९६	गा.वि.स. पार्श्वचित्र
५ देखि १५ उमेर समूहको	२,६७८	३४.१५	
१६ देखि ६० उमेर समूहको	३,४१२	४३.५१	
६० उमेर देखि माथि	४२१	५.३६	
जम्मा	७,८४१	१००	

२. भू-स्वामित्व, खाद्य पर्याप्तता, आम्दानी र आम्दानीका श्रोतहरू

	जम्मा घरधुरी	भूमिहिन	५ रोपनीभन्दा कम	५ देखि १० रोपनी	१० रोपनीभन्दा बढि	सुचनाको श्रोत
घरधुरी	१३२८	२५	५४६	४२३	३३४	मालपोत कार्यालय
प्रतिशत		१.८८	४१.१२	३१.८५	२५.१५	

विवरण		खाद्य पर्याप्तता (आफ्नो उत्पादनले)				सुचनाको श्रोत
		१२ महिना ज्याला मजदूरी गरी खाने	३ महिनासम्म खान पुग्ने	३ देखि ६ महिना खान पुग्ने	६ देखि ९ महिना खान पुग्ने	
घरधुरी संख्या	२५	३७८	३०१	५६६	५८	जिल्ला विकास पार्श्वचित्र
प्रतिशत	१.८८	२८.४७	२२.६६	४२.६२	४.३७	

विवरण	नगद/आय आर्जनमा संलग्न (वार्षिक)			सुचनाको श्रोत
	३० हजारभन्दा कम	३० देखि ४० हजार	४० हजारभन्दामाथि	
घरधुरी संख्या	३२४	५४६	४५८	
प्रतिशत	२४.४०	४१.१२	३४.४८	

विवरण	आम्दानीको श्रोत			
	आफ्नै कृषि खेतीबाट	व्यवसायमुलक सीपबाट	वैदेशिक रोजगारबाट	सुचनाको श्रोत
घरधुरी संख्या	१२२१	५	१०२	समुह छलफल
प्रतिशत	९१.९४	०.३८	७.६८	

३. बसोबास विवरण

टोल एवं बस्तीहरु	वडा नं.	मुख्य टोल बस्तीको नाम	जम्मा घरधुरी	दलित घरधुरी	जनजाति घरधुरी	अल्पसंख्यक घरधुरी	सुचनाको श्रोत
फाल्मा, लमारा, थलेचौर, हाडेतोला	१	फाल्मा	९४	४८			
चुवा, बाहुनगाउँ, लामामेला, दलितटोल	२	चुवा	९८	५६			
माथिदशेरा, तलदशेरा, गैरीखोला, दलितटोल, डाँडाटोल	३	दशेरा	११०	७०			
चौरजेवा, बाटुल्लेचौर, पारी, वाराटोल, मेल्ले	४	चौरजेवा	९८	३			
थापाजेवा, गाउँ टोल, लेखटोल, तल्लखानी, टाटाटोल, कोलकाटीया	५	थापाजेवा	९३	९५			
खाति जेवा, चौतारी, कृष्णटोल, दलितटोल, तिदुवति	६	खातिजेवा	६३	२२			
लेवा, बडावन, मौलाटोल, गिरीटोल, सार्कीटोल, दमाईपारा, जिमालटोल, वारीटोल, चंखिला	७	वडावन	११६	४५			
गैरी, भगवतिटोल, रावतवाडा, कामीटोल, डाँडाटोल, थलहवजार	८	वडावन	१२६	५६			
भुवाल्ना, गाउँटोल, कोलटाकुरी	९	धैया	२४	६५			
जम्मा			८२३	५०५			गा.वि.स. पार्श्वचित्र

४. भूमिगत विवरण

	गाविसको कुल क्षेत्रफल (हे.)	कृषि योग्य जमिन (हे.)		वनजङ्गल (हेक्टर)	नदीनालाले ओगटेको क्षेत्र (हेक्टर)	सुचनाको श्रोत
		पाखोबारी	खेतबारी			
हेक्टर	४,४९८	१,०३४	६३३	२,८३१		जिल्ला वन कार्यालय
प्रतिशत		२२.९८	१४.०९	६२.९३		

५. विकासका क्षेत्रगत विवरण

५.१ आर्थिक विकास क्षेत्र

कृषिमा आधारित

नाम	उत्पादन (क्विन्टल/वर्ष)	विषय	सङ्केत (सबैभन्दा महत्वपूर्ण १ नम्बर)
खाद्यान्नबाली	८,८००	खाद्यान्नबाली	१
१. मकै	४,५००	कोशेबाली	६
२. धान	१,३००	फलफूल	७
३. गहुँ	१,५००	नगदेबाली	३
४. कोदो	१,५००	पशुपालन	२
नगदेबाली/तरकारी	९५०	जडिबुटी	८
१. तरकारी	२०	सीप रोजगार	४
२. नगदेबाली	९००	श्रममुलक	
तेलहनबाली	३०	रोजगार	६
३.		व्यापार	५
फलफूल	१०.२	अन्य	९
१. सुन्तला	१		
२. आलुबखडा	३		
३. कागती	३		
४. स्याउ			
५. केरा	३.२		
जडिबुटी			
१. खोटो	४५		
२. समायो जटामसी			
३. टिमुर, काउलो	३४		
४. अन्य			
माहुरी पालन/मत्स्य			
१. माहुरी पालन			
२. मत्स्य पालन			

गैर कृषि क्षेत्र

क्षेत्रहरु	वडा नं.	संख्या	संलग्न घरधुरी संख्या	यस क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाहरु	सुचनाको श्रोत
फलफूल प्रशोधन					
जैविक कृषि व्यवसाय	४, ७, ८, २, १	३३	१२०	हिमालय युवा क्लब	हिमालय युवा क्लब
कम्पोष्ट मल/गोठ सुधार					
डेरी	३	१	१		
हाटबजार					
शीत भण्डार					
बधशाला					
कृषि तथा अन्य सहकारी सम्बन्धी क्रियाकलाप	१-९	५	३२०	कृषि, पहाडी क्षेत्र विकास अभियान, हिमालय युवा क्लब	कृषि, पहाडी क्षेत्र विकास अभियान, हिमालय युवा क्लब
कृषि प्रशोधन उद्योगहरु					
एग्रोभेट	८	१			

पशुपालन

विवरण	वडा नं.	पशुधन भएका घरधुरी संख्या	व्यवसायिक रूपमा पशु बिक्री गर्ने घरधुरी संख्या	सुचनाको श्रोत
भेडा, बाखा	१-९	५,३१२	३५ घरधुरी	समूह छलफल
बंगुर, सुंगुर	१-९	१२		
रांगा, भैसी	१-९	१,२००		
गाई, गोरु	१-९	२,१००		
कखुरा, हांस	१-९	३,९८४		

प्रसार सेवामा पहुँच

विवरण	संख्या	सेवाको प्रकार	सेवा प्राप्त गरेका घरधुरी संख्या	सुचनाको श्रोत
कृषि सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र		बीउ वितरण, कृषक समूह तालिम	१३३	समूह छलफल
पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र		उपचारात्मक र उपचार सेवा	११२	
रेन्जपोष्ट	१	सा.व. नवीकरण	१२०	
स्थानीय श्रोत व्यक्तिहरु	२	समूह परिचालन		
सामाजिक परिचालक	४	समूह परिचालन	१३४	
स्थानीय स्तरमा कृषि प्रसार सेवाको नियमितता	छैन			

स्थानीय श्रोत व्यक्ति विवरण

	तरकारी	बीउ उत्पादन	जडिबुटी	पशुपालन	अनुभवी अगुवा कृषक	सामाजिक सवालका अभियानकर्ता	अन्य कृषि	सुचनाको श्रोत
महिला					१			कृषि विकास कार्यालय
दलित					१			
जनजाति								
अन्य				५	३			
जम्मा				५	५			

गैर कृषिमा आधारित

विवरण	वडा नं.	संख्या	संलग्न घरधुरी संख्या	यस क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाहरु	सुचनाको श्रोत
परम्परागत सीप (आरन) सुधारिएको चुलो	१-९	२१	२१		
परम्परागत सीप (सुधारिएको चुलो)	१-९	१९०	१९०	पहाडी	
घरेलु तथा लघु उद्यम					
ग्रामीण पर्यटन (ट्रेकिङ्ग)					
वातावरणीय प्रवर्द्धन					
रजिष्टर भएका साना, मझौला उद्योगहरु					
वन जन्य उद्योगहरु					
.....					
जम्मा					

वन तथा वातावरण

विवरण	संख्या	जम्मा क्षेत्रफल (हे.)	आवद्ध घरधुरी संख्या		१ घण्टाको दूरीभित्र वनको श्रोतमा पहुँच भएका घरधुरी संख्या	सुचनाको श्रोत
			दलित	अन्य		
कुल वन क्षेत्र		२,८३१				गाउँ

						विकास योजना
वन						
चरिचरण						
राष्ट्रिय वन						
सामुदायिक वन	२३	६७.९४	१०१	५४३		गाउँ विकास योजना
कवुलियती वन						

गैह्रकाष्ठ वन पैदावार

क्र.सं.	मुख्य पैदावारहरु	संलग्न घरधुरी संख्या	वार्षिक आमदानी (रु.)	सुचनाको श्रोत
१.	खोटो	४५	१५,००० प्रति घरधुरी	
२.	टिमुर	१५	७०० प्रति घरधुरी	
३.	भयाउ	२२	५०० प्रति घरधुरी	

वातावरण तथा प्रकोप व्यवस्थापन

विवरण	वडा नं.	समस्या ग्रस्त बस्ती/ठाउँहरु	प्रभावित घरधुरी संख्या	सुचनाको श्रोत
भू-क्षय हुने मुख्य स्थान	१-९	डाँडाखेत, बुढीखेत, दह, लामाभुवा, गोगनखोला, ढाणकब्जा, ठूलो पोखरी, वैश्यानी, धनखेत आदि	४०५	गा.वि.स. पार्श्वचित्र
बाढी पहिरो, डहेलो, आगलागी	१-९	सबै ठाउँ	२३४	
जलवायु परिवर्तनको असर		सबै ठाउँ	सबै	

५.२ सामाजिक विकास क्षेत्र शिक्षा क्षेत्र

विद्यालय	वडा नं.	किसिम (निजी/सामुदायिक/सरकारी)	विद्यालय संख्या	शिक्षक संख्या	विद्यालय पुग्ने औषत समय	स्कूल जाने बालबालिकाको संख्या (४ देखि १६ वर्ष)	भर्ना संख्या	दलित छात्र/छात्राको संख्या	सुचनाको श्रोत
बाल विकास केन्द्र	१-९		१०	१०	३० मिनेट	२३३	२३३		
प्राथमिक	१-९	सामुदायिक	१६	३६	३० मिनेट	२,२१२	२,२१२	७१३	जिल्ला शिक्षा कार्यालय
निम्न माध्यमिक	२,४, ५,६, ७	सामुदायिक	५	१५	३० मिनेट	३९९	३९९	१०२	
माध्यमिक	३,५, ८	सामुदायिक	३	३	३० मिनेट	२७०	२७०	९५	
उच्च माध्यमिक /क्याम्पस	३	उ.मा.वि.	१	५	३ घण्टा	७१५	७१५	१९६	उ.मा.वि.

साक्षरता दर

	५ वर्षभन्दा माथि	महिला	पुरुष	सूचनाको श्रोत
साक्षरता दर				गा.वि.स. पार्श्वचित्र
प्रतिशत				

विद्यालयको भौतिक अवस्था

विवरण	हालको अवस्था (संख्या)	प्रयोग गर्न योग्य	मर्मत एवं सुधार गर्नुपर्ने	सूचनाको श्रोत
भवन	२ राम्रो	८	१४	समुह छलफल
फर्निचर	२४० राम्रो	२६०	२७८	
पुस्तकालय	३	३		
शैक्षिक सामग्री				
विज्ञान प्रयोगशाला	१		सुधार गर्नुपर्ने	

स्वास्थ्य क्षेत्र

विवरण	वडा नं.	संख्या	सेवाको किसिम		सेवा प्राप्त गर्ने घरघुरी संख्या	स्वास्थ्य सेवामा औषत पहुँच (समय)	स्वास्थ्य चौकीहरुको भौतिक अवस्था	सूचनाको श्रोत
			नियमित	कहिलेकाहीं				
स्वास्थ्य क्षेत्रसँग सम्बन्धित जनशक्ति	१-९	५	नियमित		५४६	३ महिना	अपुग	
धामी/भाँक्रीहरु	१-९	४८		कहिलेकाहीं	५६४			
स्वास्थ्य सुविधा (प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/हेल्थपोष्ट/सब हे.पो./गाउँघर क्लिनिक/औषधी पसल/उपकरण, प्रसुति गृह)	३	१ स्वास्थ्य चौकी ३ वटा गाउँघर क्लिनिक	नियमित		५४६	३ महिना	उपयुक्त भवनको समस्या	
राष्ट्रिय अभियानका कार्यक्रमहरु (भिटामिन ए, जुका औषधी, पोलियो, हेपाटाइटिस बी तथा अन्य खोपहरु	१-९		नियमित					
स्वास्थ्य शिक्षा/सचेतना	१-९			कहिलेकाहीं				
महामारी व्यवस्थापन								

गा.वि.स.मा देखापरेका स्वास्थ्य समस्याहरु

विवरण		वडा नं.	प्रकोप देखिएका मुख्य बस्तीहरु	प्रभावित पार्ने वार्षिक जनसंख्या	उमेर समूह	सूचनाको श्रोत
पानीजन्य रोगहरु	भाडापखाला	१-९	सबै बस्तीमा	६५०	३-७०	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय र गा.वि.स.
	आउँ	१-९	सबै बस्तीमा	६९०	३-७०	
	टाइफाइड	१, २, ८, ३, ४	सबै बस्तीमा	११	५-४५	
अन्य रोगहरु	स्वास प्रस्वास	१, ५, ७	सबै बस्तीमा			
	एच.आई.भी. एड्स					

	क्षयरोग/	६, ९		६	५४-६०	पार्श्वचित्र
अन्य महिलाका सवालहरु	पाठेघर खस्ने	१-९	सबै बस्तीमा	६५	१४-४५	
अन्य	छाउपडी					
	कुपोषण	१-९	सबै बस्तीमा	२८	१-११	

सामुदायिक पूर्वाधार

विवरण	वडा नं.	संख्या	लाभान्वित संख्या	पूर्वाधारहरुको भौतिक अवस्था	सुचनाको श्रोत
सामुदायिक भवनहरु	३, ९, ६	३	३२४	मर्मत गर्नुपर्ने	
सामुदायिक रेडियो/तालिम केन्द्रहरु					
महिला तथा बालबालिका/वृद्धाश्रम तथा अपाङ्ग असहाय पुनर्स्थापनाकेन्द्र					
पौवा, चौतारी					
कृषि उपज सङ्कलन केन्द्र					जिल्ला कृषि विकास कार्यालय
बजार	८, ७	२	६३४		

५.३ जलश्रोत विकास र विद्युतीकरण खानेपानी तथा सरसफाई

विवरण	संख्या	वडा नं.	लाभान्वित घरधुरी		सञ्चालनमा रहेको / नरहेको	मर्मत गर्नुपर्ने /नपर्ने	मर्मत सम्भार कार्यकर्ता छ/छैन	मर्मत सम्भार कोष छ/छैन /कति	सुचनाको श्रोत
			दलित	अन्य					
खानेपानी पाइपको पानी धारा	११६	१-९	२५०	६१३		केहीलाई पर्ने	छैन	केहीमा छ तर नाम मात्रको	जि.खा.पा.
ढुङ्गेधारा, पधेरा	२४	१-९	१२०	२३३		पर्ने			
इनार	५	१-९	५५	४५		पर्ने			
ट्युबेल									
आकाशेपानी सङ्कलन									
सरसफाई सार्वजनिक तथा निजी शौचालय (पक्की)	८५६	१-९	२१२	६४४					
चेतनामुलक क्रियाकलापहरु									

सिंचाइ

विवरण	वडा नं.	निर्माण संख्या	लाभान्वित घरधुरी		सिंचित क्षेत्रफल (रो.)	सुविधा मौसम/वर्षभर	उपभोक्ता समिति संख्या	मर्मत सम्भार कोष	सुचनाको श्रोत
			दलित	अन्य					
कुलो/नहर	१,७	५	४५	१०२	३९०	मौसम	५	छैन	गा.वि.स. पार्श्वचित्र

प्लाष्टिक पोखरी	३,८, १,९	६	३४	११०	९६		६	छैन	जिल्ला कृषि वि.का.
आकाशेपानी / स्प्रिंकलर									

विद्युत

विवरण	वडा नं.	क्षमता	संख्या	प्रयोग गर्ने घरधुरी		सुचनाको श्रोत
				दलित	अन्य	
जलविद्युत/पेल्ट्रिक सेट						
नवीकरणीय उर्जा (सौर्य, वायु)	१-९		६५५	१२०	५३५	गा.वि.स. पार्श्वचित्र
काठ, दाउरा	१-९		१,३२८	५०५	८२३	
मोवाइल	१-९		२४५			गा.वि.स. पार्श्वचित्र
रेडियो			३२४			गा.वि.स. पार्श्वचित्र

५.४ ग्रामीण यातायात पूर्वाधार क्षेत्र

विवरण	संख्या	कि. मी.	मुख्य सडकसम्म एकतर्फी दुरी	१ घण्टा भित्र मुख्य सडकमा पहुँच पुग्ने घरधुरी संख्या	गा.वि.स.बाट जिल्ला सदरमुकाम सम्मको दुरी (कि.मी.)	सुचनाको श्रोत
पक्की सडक						
ग्राबेल सडक						
मौसमी/कच्ची सडक	३	५	२३ कि.मी.			
भोलुङ्गे पुल	५					
तुइन						
काठेपुल						

५.५ सुशासन तथा अन्य विवरण

गाविसमा तयार गरिएका क्षेत्रगत योजनाहरू	तयार गरिएको वर्ष	सहयोग गर्ने निकाय	योजनाको अवधि	कार्यान्वयन छ/छैन	सुचनाको श्रोत
१. गा.वि.स.को पार्श्वचित्र	२०६७	गाविस/जिविस			
२. गा.वि.स.को क्षमता विकास योजना				छैन	
३. जलउपयोग गुरुयोजना				छैन	
४. विद्यालय सुधार योजना	निरतर	जि.शि.का.	५ वर्ष	छैन	जि.शि.का.
५. गाउँ लघु उद्यम विकास योजना				छैन	
७. सडक गुरुयोजना				छैन	
८. गा.वि.स.को आवधिक/रणनीतिक योजना				छैन	
९. अन्य.....					

गा.वि.स.मा भएका संस्था जनशक्ति र त्यसमा पहुँच

गा.वि.स.मा भएका संस्था	संख्या	सदस्य संख्या					कार्य समितिमा				सुचनाको श्रोत
		म.	पु.	द.	ज.	अ.	महिला	दलित	जनजाति	अन्य	
गैर सरकारी संस्थाहरू	३	७७	७३	३५	१३	१०२	३	१		६	गा.वि.स. पार्श्वचित्र

गा.वि.स.मा भएका संस्था	संख्या	सदस्य संख्या					कार्य समितिमा				सुचनाको श्रोत
		म.	पु.	द.	ज.	अ.	महिला	दलित	जनजाति	अन्य	
समूह उपभोक्ता समिति (वन, खानेपानी, सिंचाई, निर्माण)	२७	१२०	३४०	११०	१५०	२००	२१	२३	१७	९०	
व्यवस्थापन समिति (विद्यालय, स्वास्थ्य)	२६						८८	२१०	०	२४५	
बाल क्लब	७	१२३	१२२	९०	०	२३४	३४	७८	०	१२४	
पारालिगल	१						१५	१	०	०	
सामुदायिक संस्थाहरु (वन उपभोक्ता समूह)											
सहकारी संस्थाहरु	४	१४ २	६९	२१	३०	११६					गा.वि.स. पार्श्वचित्र
नागरिक सचेतना केन्द्र	१	९	१६	४	१०	११					यार्सन
वडा नागरिक मञ्च	९	९०	१२३	८५	०	२१३					

दक्ष जनशक्ति

	डकर्मी/ सिकर्मी	सुचि कार	जुत्ता सिलाउने	सुनार/ लोहार	प्लम्बर	इलेक्ट्रिसियन	शौचालय मिस्त्री	भोलुङ्गे पुल	हस्त कला	सुचना को श्रोत
संख्या	५०			१५	१					
महिला										
सक्रिय	५									
निष्क्रिय										

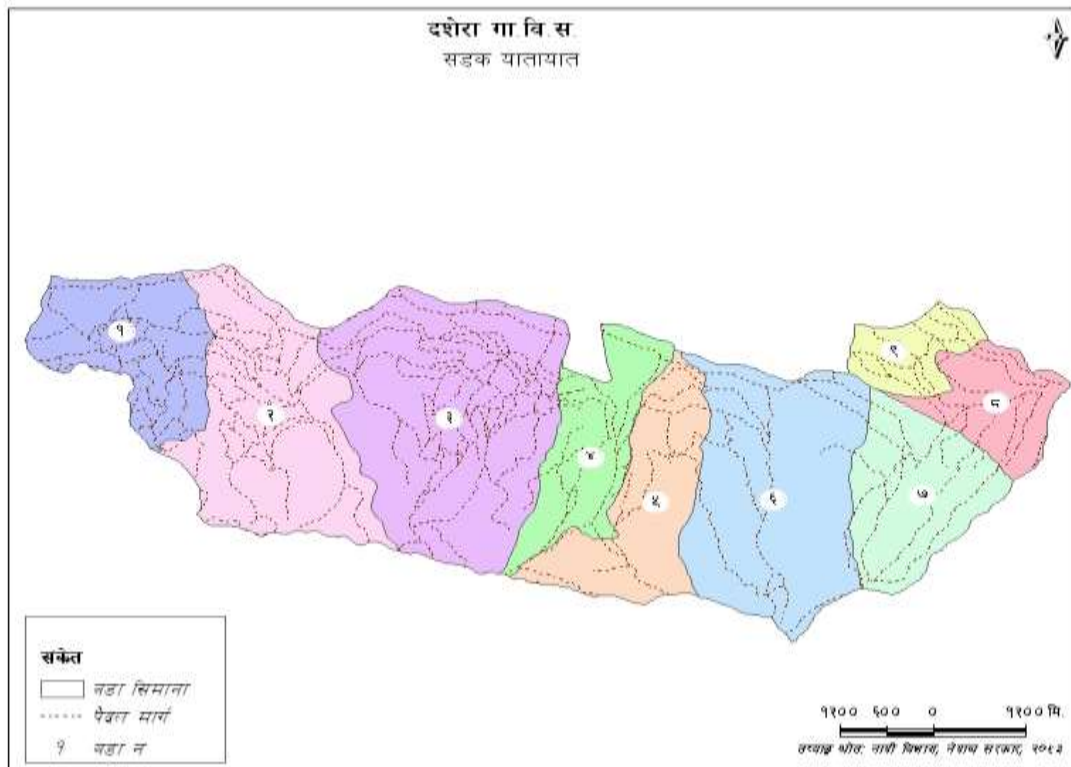
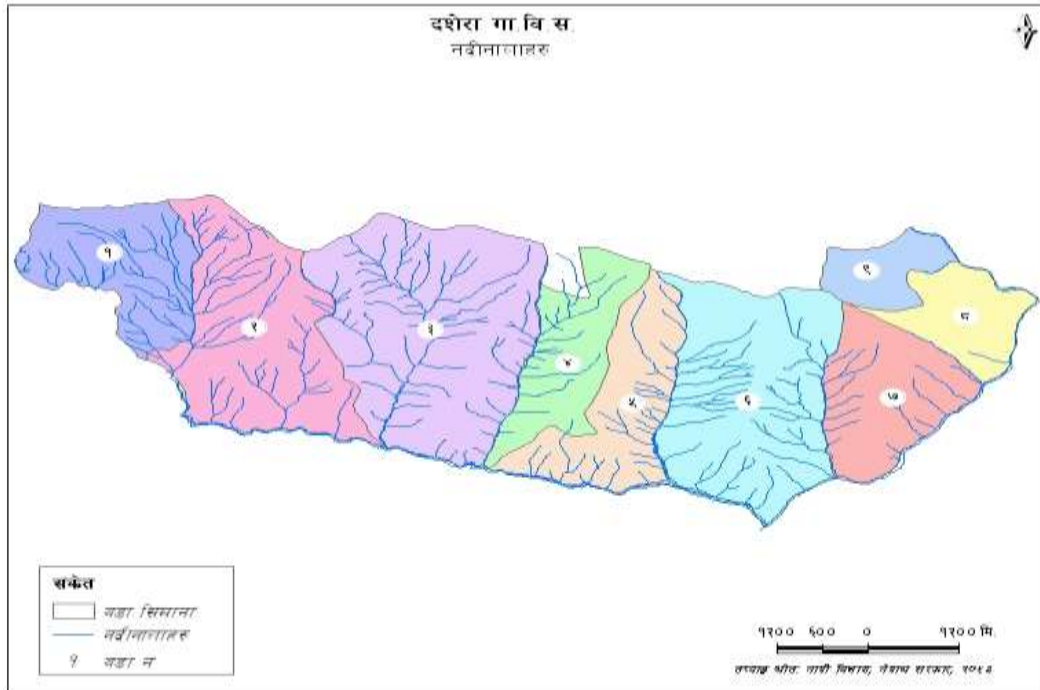
लक्षित समुदाय सहयोग

	वृद्ध	असहाय/फरक क्षमता भएका	द्वन्द्व पीडित	महिला	बाल बालिका	दलित/पछाडि पारिएका वर्ग	सुचनाको श्रोत
संख्या	१२१	१५२	१५	२५६	११८	८५	गा.वि.स.
वार्षिक बजेट विनियोजन							रु.६,४६,००० लक्षित वर्गका लागि एकमुष्ट छुट्याएको

लेखापरीक्षण तथा अनुगमन

विवरण	संख्या	योजनाको नाम	सुचनाको श्रोत
नियमित अनुगमन गरिएका योजनाहरु			
सार्वजनिक सुनुवाई, समीक्षा र लेखापरीक्षण गरेका योजना	१	गा.वि.स.को समष्टिगत	प्रो पब्लिक

अनुसूची ३: गा.वि.स.को श्रोत नक्सा

गोष्ठीमा भएका उपस्थितीहरु

क्र.सं.	सहभागीहरुको नाम, थर	ठेगाना
१.	लालबहादुर परियार	दशेरा ३
२.	महेशकुमार थापा	दशेरा ५
३.	पठे थापा	दशेरा ३
४.	रुपसिंह के.सी	दशेरा ३
५.	सूर्यबहादुर थापा	दशेरा ५
६.	शशिराम जैसी	दशेरा १
७.	डिलबहादुर खड्का	दशेरा १
८.	सेतु थापा (बुढा)	दशेरा ४
९.	जितबहादुर थापा	दशेरा ४
१०.	कर्णबहादुर थापा	दशेरा ३
११.	भक्तबहादुर बुढा	दशेरा ३
१२.	जैसिंह परियार	दशेरा ३
१३.	कमानबहादुर बुढा	दशेरा ६
१४.	विरबहादुर रावत	दशेरा ९
१५.	भक्तबहादुर नेपाली	दशेरा ९
१६.	प्रकाश भट्टराई	कृषि सेवा केन्द्र
१७.	मानबहादुर थापा	दशेरा
१८.	कमला थापा	दशेरा ५
१९.	निर्मा थापा	दशेरा ५
२०.	बिजु थापा	दशेरा ३
२१.	शिला शर्मा	दशेरा ६
२२.	मिना थापा	दशेरा १
२३.	पानसरा थापा	दशेरा २
२४.	गौरी परियार	दशेरा ३
२५.	विष्णु के.सी.	दशेरा ३
२६.	कृष्णबहादुर खत्री	प्राविधिक
२७.	लछीराम जैसी	दशेरा ७
२८.	महेश सुनार	दशेरा ३
२९.	लछीराम उपाध्याय	दशेरा २
३०.	मानबहादुर अधिकारी	दशेरा ७
३१.	दिपबहादुर थापा	दशेरा ९
३२.	जनक थापा	दशेरा ३
३३.	तारा पुन	दशेरा ३
३४.	कलि थापा	दशेरा ३
३५.	पदमबहादुर थापा	दशेरा ३
३६.	हरिबहादुर थापा	दशेरा ३
३७.	लालबहादुर थापा	दशेरा २
३८.	धनसिंह सुनार	दशेरा ३
३९.	विरबहादुर चनारा	दशेरा १
४०.	दलबहादुर थापा	दशेरा ४

४१.	धनसिंह चनारा	दशेरा ३
४२.	रामबहादुर थापा	दशेरा हेल्थपोष्ट
४३.	देवबहादुर शाही	दशेरा १
४४.	लालबहादुर शाही	दशेरा १
४५.	हर्कबहादुर बुढा	दशेरा २
४६.	हरिप्रसाद शर्मा	दशेरा ६

अनुसूची ४: सहभागीहरूको उपस्थिति र प्रतिबद्धता

हाम्रो सक्रिय सहभागितामा निर्माण भएको यस दशेरा गा.वि.स.को आवधिक योजना कार्यान्वयन गर्न सामुहिक रूपमा हामी प्रतिबद्धता जाहेर गर्दछौं र यस योजनाका आधारमा हामी आयोजनाहरू सञ्चालन गर्ने छौं ।

क्र.सं.	सहभागीको नाम, थर	ठेगाना	कार्यालय/निकाय	पद
१.	मानबहादुर थापा	दशेरा ३	गा.वि.स.	सचिव
२.	दिपबहादुर थापा	दशेरा ३	गा.वि.स.	मुखिया
३.	जितबहादुर थापा	दशेरा ४	ए.ने.क.पा माओवादी	अध्यक्ष
४.	पदमबहादुर थापा	दशेरा ३	ने.क.पा माओवादी	अध्यक्ष
५.	रामबहादुर सुनार	दशेरा ३	स्वास्थ्य चौकी	अ.हे.व.
६.	तुलबहादुर थापा	दशेरा २	सि.एम.सी.	अध्यक्ष
७.	विरसिंह थापा	दशेरा ५	ने.क.पा एमाले	सदस्य
८.	मनोहरबहादुर थापा	दशेरा ३	जनप्रिय प्रा.वि.	शिक्षक
९.	नारायणप्रसाद जैसी	दशेरा १	स्थानीय	
१०.	भक्तबहादुर वुढा	दशेरा ३	नेपाली कांग्रेस	सदस्य
११.	धनबहादुर रावत	साल्मा ४	ग्रामीण समाज नेपाल	कार्यक्रम संयोजक
१२.	खिमबहादुर शाही	दशेरा	हिमालय युवा क्लब	सहजकर्ता
१३.	भक्तप्रसाद जैसी	दशेरा १		स्थानीय
१४.	दलबहादुर थापा	दशेरा ४	गा.वि.स. दशेरा	कार्यालय सहयोगी
१५.	कल्पना नेपाली	दशेरा १	अपाङ्ग उत्थान	सदस्य
१६.	विजुयवी थापा	दशेरा ३	आमा समूह	अध्यक्ष
१७.	कमला थापा	दशेरा ४	आमा समूह	सदस्य
१८.	मिना सुनार	भ्रापा	प.क्षे.वि.अ.	सा.स.

प्रतिबद्धताहरू:

- गाउँ विकास समितिको ३ वर्षीय आवधिक योजनाको अन्तिम मस्यौदा बारे जानकारी आदान-प्रदान एवं व्यापक छलफल गरी सामान्य सुझाव सहित अनुमोदन र प्रमाणीकरण गर्ने निर्णय गरियो ।
- आवधिक योजना निर्माण गर्नमा सहकार्य गर्ने जिल्ला विकास समितिको कार्यालय जाजरकोट, लिङ्ग/हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेसन नेपाल र हिमालय युवा क्लब जाजरकोट तथा सहजकर्ता द्वय खिमबहादुर शाही र तुलसिंह अधिकारीलाई धन्यवाद दिने निर्णय गरियो ।
- आवधिक योजनाको सफल कार्यान्वयनको लागि पूर्ण प्रतिबद्धता व्यक्त गर्ने निर्णय गरियो ।

अनुसूची ५: दशेरा गा.वि.स.को सङ्गठन संरचना र संस्थागत सम्बन्ध

